

Mirgu Marga
Rašo Kugis Mugis.

KARAS su Vokietija gali bent kurią dieną pasibaigti ir ras Amerikos Lietuvius nepasiruošiusius savo istorinę pareigą tėvų žemei tinkamai atlikti. Lietuvos Lietuviams turina ir po karo bus užtaupyta savo tikrą valią pasakyti. Ta valia bus bandoma klastuoti.

Vienintelė Lietuvos laisvės užtarytoja yra Amerika. Bet Amerikos Lietuviai neturi apgalvoję plano kurį galėtų Amerikai siulyti Lietuvos klausimu. Stojama už nepriklausomos Lietuvos atsteigimą. Bet kas valdys Lietuvą iki žmonės valdžią išsirinks?

KAI kurie laikraščiai kalba apie tarptautinę komisiją iš Amerikonų, Anglų ir Rusų. Buves Amerikos Valstybės Sekretorius Welles siūlo leisti Baltijos valstybių gyventojams plebiscitu pasisakyti dėl savo ateities. Ar tas Amerikos Lietuviams priimtina? Ar tas priimtina iš viso Lietuvos tautai, kuri jau buvo apsisprendusi ir buvo nepriklausoma suvereninė valstybė?

Kokia konstitucija Lietuvos žmonės valdžią rinkti jei būtų duota proga?

Tų ir panašių gilių klausimų musų spauda nesvarsto.

Geriausia būtų pareiklauti atsteigimo Merkio koaliciono kabineto (kiek ministrų dar gyvų Rusijoje). Šis kabinetas Lietuvą tinkamiausia atvestų vėl nepriklausomybės kelian.

KITAS kelias būtų leisti Lietuvos požeimiui, kuris įvykdė tautinę vienybę ir kovojė prieš nazius, laisvai išeiti viešumon, kaip daro Prancūzijos ir Belgijos požeimiai, ir sudaryti laikiną valdžią. Laisvės kovotojai tegul laisvę kuria!

AMERIKOS Lietuviai privalo visais budais įsikišti laisvaus susisieikimo kelių su Lietuva. Mums reikia laisvų kelių patirti Lietuvos žmonių norus, nes tik tada galėsime realiai jiems padėti juos kunyti. Reikia laisvų kelių pašalpos perdavimui.

Mes nežinome koks trijų okupacijų ir karo kankintas Lietuvos veidas. Butų kaip tai nesąmoninga ir tragiška jei demokratijų talkinink "demokratinė" Rusija rodytų tokią pat kelių varžymo krypti kokią varė Hitleris.

Laisvų susisieikimo kelių su Lietuva! Pyrago gerumas pažystamas jį valgant. Kol laisvų kelių Lietuvon nebūs tol visą propagandą apie Lietuvos "apsisprendimą" būti laiminga Sovietų Sąjungoje margis ant uodegos neš....

LENKAI dar nežino kaip pavyks su Rusais susitarti. Sutikdamas rubežius palikti iki po karo, Mikolajczyk, sakoma, griežtai stōja ne už Stalino staiga "pamylėtą" Lenkų 1921 metų konstituciją, bet už Pilsudskio 1935 metų konstituciją. Tuo būdu, sakoma, bus išlaikytas Londone esančios Lenkų vyriausybės in exile legaliskumas.

Stalino globojamas Lenkų "patriotų" komitetas siūlo iš Londoniškių priimti tris žmones, bet Londoniškiečiai stōja tik už sukurimą naujos vyriausybės išlaisvintoje Varšavoje, kur būtų po penkis atstovus visų didesniųjų partijų, įskaitant ir Stalino "patriotų" komiteto, nors šie gal neturi tiek atramos visuomenėje kiek kitos Lenkų partijos.

No. 38

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO RUGS-SEPT. 15, 1944

(29-ti metai :: 29th year)

AMERIKOS KARIUOMENĖ JAU ĮSIVERŽĖ VOKIETIJON

Paėmė 320,000 nelaisvių

STALINO PLANA VYKDO

Stalino bernas Gedvilas jau apšauktas "tarybų Lietuvos" "premjeru", ir kai po tokio paskelbė jog bolševikai bandysią sustiprinti ryšius su milijonu Lietuvos Amerikoje. Tai tuščios pastangos, nes su bolševikais Amerikos Lietuviai jokio bendro neturės, ir ryšių nebus.

M. Gedvilo "paskyrimas" "premjeru" yra tai parodymas kad Maskva vykdo Stalino skelbtas "sovietų respublikų teises". Lietuva, tuo būdu norima pasaulis apgauti, buk imasi veikti savistoviai ir rupinasi savo šalies reikalais.

Kaip toli užsilikę barbariškame protavime Stalinas ir jo patarėjai Kremluje: mano jie mulkių komediją vaidins ir pasaulis žiūrės ir tikės.

ISTIKRO, KAIP ILGAI KARIAUS

Iš Londono pranešama kad Vokietijų apskaičiavimais karas tegalės tęstis dar tik 8 savaites.

Washingtono nekurie daro spėjimus jog su Vokietijais gali prisieiti kariauti dar visą 1945 metų žiemą.

Geriausia bus jeigu kiekvienas sau spėsime kiek ilgai dar karas tęsis, nes ir tų kurie skaito save ekspertais spėjimas yra toks geras kaip ir kitų.

MAINE valstijoje nominacijų balsavimuose gausią daugumą balsų gavo Republikonų kandidatai ir gubernatorius ir į kongresą. Amerikos politikai sako: "Kaip balsuoja Maine valstija taip rinkimai nusvyra visoje šalyje". Pažiūrėsim.

Amerikos armijon vyrai vis dar bus imami po apie 100,000 kas mėnesį, iki šių metų galo.

Kaip greit Europoje karas baigsis tukstantai karių bus grąžinami Amerikon kaip tik sąlygos leis.

Saipan saloje, Pacifike, kada ją Amerikiečiai užėmė šią vasarą, likę civiliniai Japonai, įbauginai kad Amerikiečiai yra "baisūs" žmonės, nusižudė apie 10,000 žmonių. Vyrai pjovė savo žmonom gerkles, motinos subadė savo vaikus, ir visai kaip žudėsi.

Pasaulis dabar laukia Stalino žodžio. Jis parodys kas Maskvoje pučia: nuogas imperializmas ar noras su kaimynais (ir Amerika) sugyventi.

Rugs. 14 pranešimais iš Prancūzijos karo fronto, Amerikos įjegos sutikdamos nuostabiai menką pasipriešinimą įsiveržė į Vokietijos parubežio miesto Aachen priemiestį ir tęsia savo užkariavimo darbą. Tas miestas stovi svarbioje dalyje tos taip vadinamos "Siegfried Linijos", kur Vokiečiai sakė laikysis prieš šluojančius Alijantus iš vakarų, gynimui savo žemių nuo Alijantų okupavimo.

Amerikiečiai tuo būdu perlaūžė nazių išgarsintą vakarų sieną bent trijose kitose vietose 90 mylių ilgio fronte. Paėmė parubežio kaimą Rotgen, i pietus nuo Aachen, ir prisitina jau per 325 mylias nuo Berlio.

Tikima kad Vokiečiai pasitrauks atgal iki upės Reino, 40 mylių i rytus, ir ten stengsis prieštintis.

Nuo įžengimo Prancūzijos Amerikiečiai ikišiol paėmė 320,000 Vokietijų nelaisvėn. Žymus skaičius taipgi išmušta.

Rugs. 13 apie 6.000 Alijantų lėktuvų, didžiausias bendras atakas istorijoje, bombardavo Vokietiją tarp Siegfried Linijos ir Berlio, numetant 10,000 tonų bombų. Tame žygyje numušta 53 Vokietijų lėktuvai. Amerika neteko 27 bombierių ir 9 mažų palydovų lėktuvų.

ITALIJOJE, Alijantų armijos palengva žygiuoja į šiaurę.

Praneša jog naziai apleidžia šiaurinę Italiją ir traukiasi į Vokietiją.

Vokiečiai bijo kad Alijantai gali daryti invaziją į Vokietiją per Baltijos jūrą, pasinaudojant invaziavimu per Rusiją ir Suomiją. Bet bolševikai to nedaleis.

Suėmė Tukstantį

Lieut. Clarence E. Coggins iš Poteau, Okla., savo iškalbimu paėmė tukstantį Vokietijų nelaisvėn. Jis pats buvo patekęs į nelaisvėn, bet tuoj prisimetė Vokietijų vadams įrodyti kad Amerikiečiai juos yra apsupę ir tuoj paims, arba išžudys, ir Vokiečiai sutiko pasiduoti.

NUSKANDINTA 89 JAPONŲ LAIVAI

Filipinų Salos Smarkiai Atakuojamos

Amerikos oro įjegos vėl atakavo Filipinų salas, kurias Japonai karo pradžioje iš Amerikos atėmė. Už puolime suplašinta 89 Japonų didesni ir maži laivai uoste, sunaikinta apie 200 lėktuvų. Tai pradžia didelio vajuos Filipinų salas išlaisvinti.

Taipgi atakuota Palau ir kitos salos, arčiau pačios Japonijos, įrodant Amerikos karo pajėgų užsimojimą jas užimti.

Didieji B-29 lėktuvai atakavo Japonų laikomus miestus Mandžurijoje.

ŽIASI I ČEKIJĄ BOLŠEVIKAI VER-

Raudonoji armija artinasi prie Čekijos sienos ir be abejojimo įsiverš į tą šalį, priedanga sutarties, žadėdama ją "apginti" nuo Vokietijų, o paskui gali būti tas kas padaryta su Rumanija.

Šiaurės Lenkijoje bolševikai užėmė Lomžą ir prisiartino vėl arčiau Vokietijos sienos.

Prasidėjo Rusų judėjimas prieš Vokietius Lietuvoje, Šešupės paupį, kur Rusai pasiruošę puolimui i Rytų Prusiją. Kaip kur raudonieji žvalgai buvo inėje į Vokietijų pusę, bet po susišaudymų gryžo atgal.

Bolševikai taipgi veržiasi Bulgarijon ir Graikijon.

RUMANIJA pasirašė su Maskva taikos sutartį, kurioje priversta pasizadėti kariauti su Rusais kartu iki Vokiečiai bus nugalėti, turės užmokėti 300 milijonų dolarių karo atlyginimų Rusijai ir atiduoti Sovietams Besarabiją ir Bukoviną kaip 1940 metais bolševikų buvo užgrobtą.

Tai gi jau pirmą Sovietų auka krito. Tas laukia ir Suomiją ir kitas, kurias patys bolševikai 1939-40 m. užpuolė ir turėtų joms atlyginti nuostolius.

Graikijos partijų vadai labai susiskaldė ir tarp savės niekaip nesusitaria — sako, atgavę laisvę jie galims tarp savės kariauti. Ir Graikijoje įgavo didelę įtaką komunistai.

Pastaromis dienomis paskelbta apskaičiavimas kad iki šiol naudojamų automobilių kasdien po 4,000 atiduodama i senos geležies laužus visoje šalyje. Šymet apie 1,500,000 jų bus nuimta nuo kelių ant visados.

Jie išmušė Japonus iš Guam Salos Pacifike

Aukštieji Amerikos karo vadai Pacifika, parodoma išlipę Guam saloje, kurią atėmė iš Japonų. Tą salą Japonai pirmiausia iš Amerikiečių užgrobė, po Pearl Harbor atakavimo. Atsisukęs žiūrį Admirolas Nimitz, karo laivyno vadas.

ROOSEVELT VĖL SU CHURCHILL'U TARYBOSE

Prez. Roosevelt vėl susitiko Quebec, Kanadoje, aptarimui svarbių karo klausimų. Pats svarbiausias sakoma yra tai sutarimas užbaigti nukariavimą Japonijos, nes Vokietija jau baigiama.

Japonija gali tikėtis didžiausių atakų lėktuvais, panašiai kaip daroma su Vokietija, ir kiek ilgai Japonai galės tą panešti paaiškės trumpu laiku.

Stalinas taip pat buvo kviestas į šią konferenciją, bet jis atsakė šurkščiai ir nedraugiškai, dabar esant "labai užimtas karu plačiame fronte ir todėl nėra galimybės pasitraukti nei trumpam laikui". Atsakyme Stalinas nepridėjo jokio žodelio linkejimui pasisekimo, ar nors kokį pasveikinimą. Tas jo atsakymas laikoma tėsikimu i veidą Amerikos ir Britanijos didiesiems vadams.

De Gaulle pertvarkydamas Prancūzijos laikinos valdžios kabinetą prisiima daugiau kairiųjų, išileista du komunistai ir keturi socialistai iš 22 valdžios narių.

De Gaulle pareikalavo lygios atstovybės Prancūzijai tarybose kur sprendžiama Europos likimas.

Gen. Marshall, vyriausio štabo viršininkas Washington, sako po karo Amerika turės tik mažą bet atsakančią profesionalę armiją iš gerai išlavintų karių. Armijos užpakalyje stovės piliečių rezervai ir reikalui bus gatavi pašaukimui. Draftavimas vyrų militarinei tarnybai po karo neranda Kongrese pritarimo.

Anglijoje miestai pradeda vėl uždegti gatvės lempas. Štai pirmas miestas Manchester naktį Rugsėjo 12 pirmą kartą po keturiu metų užžiebė lempas. Iš džiaugsmo žmonės gatvėse šoko, bučiavo lempų stulpus.

VOKIEČIAMS NAUJAS PASIDAVIMO PARAGINIMAS

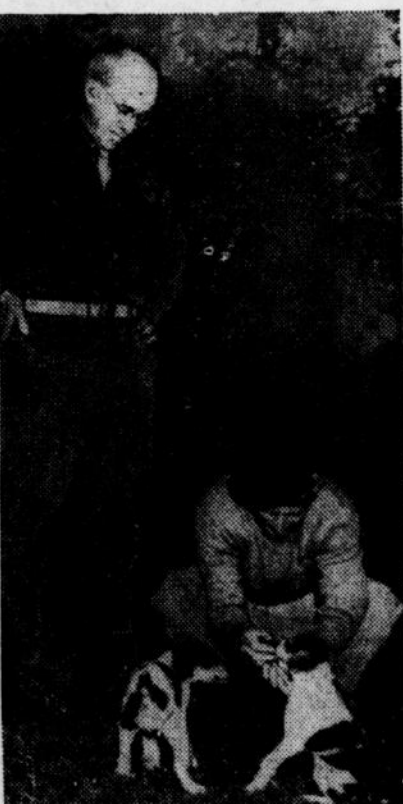
Iš Londono skelbia jog Roosevelt-Churchillo konferencija paskelbs Vokietijai naują besalyginį pasidavimą, jeigu jie nori išlaikyti savo šalį dar visaiškai nesugriautą.

Hitlerio agentai iš savo pusės skelbia savo žmonių dvasios sustiprinimui buk panašiai kaip daroma su Alijantai siulys Vokietijai tam tikras sąlygas pavidavimui Wilsono 14 punktu, norėdami panešti baisių nuostolių kokie laukia tęsiant užpuolimą Vokietijos....

Kongreso komisija nvyko i New Yorką patyrinėti CIO politiškos akcijos komiteto fondų. Tas komitetas varo labai plačią akciją už Rooseveltą, reikia patirti iš kur ima pinigus.

Prieš Hitlerio gyvastį suokalbjo dar 7 pripažinti kaltais nuteisti mirčiai. Eilė kitų pirmiau apkaltintų asmenų jau nužudyta.

Rado Draugus

Amerikos Generolas Bradley (stovi) ir Britų Generolas Montgomery, Prancūzijoje rado sau ir porą naujagimių šunų, savo žygiuose prieš nazius.

DIRVA (THE FIELD)

Published every Friday in Cleveland by the LITHUANIAN WEEKLY

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Washington. — James F. Byrnes, Karo Mobilizacijos direktorius, praneša apie paruoštus ir gerai jau apdirbtus planus įvesti 5 dienų, 40 valandų darbo savaitę visoje šalyje kaip tik karas su Vokietija baigsis. Bus palengvinta ir daug dabartinių ekonomišku suvaržymų su Vokiečių nu-galėjimu.

Kartu, sako, pakils daugelio civilinių reikmenų kainos.

Cincinnati, Ohio. — Angliakasių unijos prezidentas John L. Lewis, UMW dvimetiniame suvažiavime, savo kalboje tarp kitko pareiškė jog angliakasiai turės apsaukti streiką kaip tik karas pasibaigs, iškovojimui pagerinimų kasyklose saugumo įrengimų.

Lewis priminė kad valdžia, bėgyje pastarų poros metų, laike mainierių streikų nors užiminėjo kasyklas i savo globą, nieko nepadarė saugumo pagerinimui.

Grand Rapids, Mich. — United Automobile Workers (C.I.O. narys) pradėjo čia savo metinę konvenciją. Tarp kitų sumanymų vienas siuloma toks: visoje industrijose unija bandys pasirašyti 30 valandų darbo savaitę, ir tą vykdyt kaip tik karas baigsis.

Del dar tebesitiesiančių angliakasių streikų anglies nuostoliai pasiekė 600,000 tonų. Šymet buvo numatyta per visą metą iškasti 626 milijonus tonų anglies, bet vargu tas kiekis bus pasiektas. To pasiekimui reikalinga kas savaitę pagaminti po 12,038,000 tonų anglies, bet pagaminama apie milijonu tonų mažiau.

Nauji streikai kilo West Virginia minkštos anglies kasyklose, padidinant nedirbančių eiles iki 10,000.

W. Va. streikai apėmė 14 kasyklų.

Rado 38 lavonus. Belaire, Ohio. — Dasikasus i anglies kasyklą kur Liepos 5 istikusiam gaisre žuvo 66 darbininkai, rasta 38 lavonai.

Clevelande. istiko streikas Alcoa dirbtuvėje, 600 darbininkų nustojo dirbė del nesusipratimo kilusio sarvyše su keturių darbininku klausimu.

Meksikoj pereitos savaitės pabaigoje Parral upės potviniuose žuvo apie 80 žmonių. Potviniai kilo po smarkaus lietaus.

Iš švedijos, Goteburgo, parvyksta trys laivai su išeiktais Amerikos, Kanados ir Britanijos karo ir civiliniais nelaisviais iš Vokietijos.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIA

PASTABOS

KARO eiga Lietuvoj visiška nutilo. Dvi savaitės praėjo be jokių Anglų spaudoj pranešimų kas Lietuvos žemėje dedasi; rodos kad butų tarp kariaujančių milžinų ant Lietuvos parbloškto kūno padaryta paliaubos. To tačiau nėra ir negalima tikėtis kad Lietuvoje musiai jau paliovė ir Lietuvos žmonės taika atėjo. Reikia laukti pradedant žutbutinės kovos išnauro. Trumpa ateitis tą parodys.

KITA mintis seka. Amerikos, Rusijos ir Anglijos atstovų tarimasas Dumbarton Oaks, Washington, sudarymui pastovios (?) taikos ir jos palaikymui po karo Europoje, kaip tenka neišskias žinia skaityti apie Trijų Didžiųjų "beveik susitarimą mažų tautų klausimu", galėjo paveikti ir Baltijos ir Lenkijos karo frontą. Taip galima tik mintyti, bet pasakyti kaip tikrai bus šiandien dar negalima.

RUGSĖJO 3, sekmadienį, Lietuvių Muzikaleje salėje atsiūvo SLA 135 kp. susirinkimas, kuriame ir pastabų rašytojai teko dalyvauti. Atlikus kuopos paprastus reikalus ir išsklausius SLA seimo rengimo komisijos nedabai gausią raportą, nutarta rengti pirmą visų šio miesto SLA kuopų išvažiavimą, sekmadienį, rugs. 10, nario Jatužio vietoje, priemiestyje.

Po visų kitų kuopos reikalų, Jonas Grinius įnešė kad reikalinga ir Philadelphia Lietuvos varams pradėti rūpintis Lietuvos žmonių reikalais, ypač rinkimu pinigų aukų ir draubų žiur per Bendrą Fondą, kuris jau įsteigtas ir valdžios užgirtas. Susirinkimas tam pritarė ir nutarė organizuoti BALF skyrių. Darbo pradžia parinkta trys nariai: J. Grinius, W. E. Norkus ir Z. Jankauskas. Šių pastabų rasytojas. Šių asmenų pareiga bus sudaryti stiprą ir aktyvų BALF skyrių Philadelphiaje.

TEKO paskaityti Cosmopolitan žurnale įdomų straipsnį, "I broke With Stalin's Russia", parašytą Sovietų Pirklybos Komisijos atstovo Victor A. Kravchenko, trijų mėnesių laidos. Tai įdomi revoliucija kas dedasi "darbininkų rojuje".

Tiesa, daug dalykų mes žinome kurie sekėme pradžią Rusijos revoliucijos ir toliau įdomavome tos šalies gyvenimu, bet rašytojas atiden-gia daug ir nežinomų. Paragavęs Amerikos laisvės, tas Rusas pabaigoje savo rašto klausia:

"Kodel kapitalistinėj Amerikoje visi darbininkai yra gerai pavalgę, gražiai apsirebę, kuomet mano tėvynėj, kur nėra kapitalizmo, po ilgų metų ir įtempto darbo, jie dar nusku-rę, prastai gyvena, nedavalgę?"

"Kodel Amerikos kapitalistai nieko neslepia nuo Sovietų oficialių pasiuntinių savo ofisuose, dirbtuvėse, kuomet mano tėvynėje yra prisakyta slėpti viską nuo mūsų pačių?"

"Kodel darbininkų unijos Amerikoje turi laisvę reikalau-ti didesnių algų už darbą, kuomet pas mus darbininkų algos valdžios yra nustatytos?"

"Kodel Amerikos darbininkai gali streikuoti ir už tai nėra šaudomi nei kalinami, kuomet mano krašte butų pasielgta kitaip?"

"Kodel Amerikos darbininkas pavėlavęs 20 minutų dar-ban nėra kalinamas ar priverstinai turi atlikti darbą kaip kad Rusijoje?"

"Kodel bent Amerikos pilietis gali nusipirkti spaustuve ir reikšti savo mintis kaip jis no-

ri, kuomet už tokį darbą Rusijoje gresia mirties bausmė?" Ir tt.

Tai žingėdžiau skaityti negu pasaką. Vilnės ir Laisvės redaktoriams patariu išstisai išversti šį raštą į Lietuvių kalbą ir pateikti jį savo skaitytojams. Ką sakote, Vidikas Vabalas j tai?

KRAVCHENKO savo rašte pasisako ir tai kad jį seka enkavedistai (NKVD) ir jo gyvybei gresia pavojus. Tačiau paragavęs tikros žmonių laisvės jis sako, "lai bus kas bus", bet laisvės neišsižadėsiu. ...

Z. Jankauskas.

PITTSBURGH

KELIONĖ I CLEVELANDĄ

Pasinaudodamas poros dienų švente, o dar vieną nuo savęs pridėjęs ir patraukėm Clevelando linkui: aš, mano žmonė-lė ir duktė Danutė. Išvykom šeštadienio rytą, rugsėjo 2, tikslu atlikti savo giminių Broneikų, kurie gyvena Euclid, Ohio. Jie turi du sunus ir abu kariuomenėje: jaunesnysis laivyne kur su Japonais kaudasi, o vyresnysis buvo lakunas, antras leitenantas. Gruodžio mėn. bombarduojant Vokietiją buvo paskelbta dingęs be žinios, bet dabar po 7 mėnesių gavo nuo jo laiškių kad jis gyvas, tik Vokietijoje nelaisvėn patekęs. Taigi tėvams ir visiems jų draugams didelis džiaugsmas kad jis atsirado gyvas.

Sekmadienį po pietų, kartu su Broneikais nuvažiuojam į Lietuvos Darželį atlikti Lietuvos didvyrius Dr. Basanavičių ir D. Kudirką. Jie sau stovi, rodos giliai susimąstę apie Lietuvos likimą.

Lietuvių Darželis švariai užlaikomas ir tvarkus; apačioje prie Gedimino Stulpų žydi gėlės, net malonu pažiūrėti. Radom ten vieną Lietuvos šeimą besėdint, paklausėm ir kur, saklo Ruzgajai iš Clevelando.

Prie Birutos fontano nors vanduo ir neveikia bet graži vietutė; radom kitatautes merginas fotografuojantis.

Pasukom ir prie Dirvos redakcijos, bet sekmadienį uždarę tai nieko ir neradom. Antroje pusėje gatvės, Lietuvių salėje, lingo lošė kitataučiai. Nuėjom į Lietuvių Klubą, žmonių pilna, bet pažystamų nesuradom. Pasikalbėjom su klubo gascadorium Bill Green, kurio Lietuviška pavardė Gurevičius.

Taip pasisvečiavę Clevelande, pas savo gerus draugus, pirmadienį po pietų vėl patraukėm atgal į Pittsburghą.

Pirmos dvi dienos buvo gražios, tik pirmadienį po pietų pradėjo lyti ir lijo kol tik Ohio valstijoje buvom; kai įvažiuojom į Pennsylvania ir lietus baigėsi.

Juozas Virbickas.

PLANUOJA DAREBŲ

Pittsburgho miesto valdyba apskaičiuoja kad karui pasibaigus miesto sutvarkymui ir atnaujinimui reikalinga bus praversti didelis darbų program, kuris apims 36 milijonų dolarių sumą. Tai bus nuobėgų (sewers) atstatymas, vandens linijų pravedimas, gatvių grindimas, laiptų statymas ir atnaujinimas, ir tt.

Allegheny apskrities valdyba taip pat turės atlikti tam tikrus reikalingus darbus, kurie sudėjęs su miesto projektais bendrai apims 88 milijonų dolarių sumą.

Užsirašykite Amerikos "LIETUVIŲ NAUJENAS" Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, įveiksluotas ir daug skelbimų. Kaina metams \$1. Adresas: Lietuvių Naujienos 332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

WATERBURY, CT.

Kviečia i Pikniką

American Friends of Lithuania rengia pikniką sekmadienį, rugsėjo 17, Lietuvių Parke, už Lakewood. Dienos programa dalyvaus Dirvos redaktoriaus K. S. Karpius, kalbės Julius Smetona, dainuos Stulginskis sesutės su broliuku Edvardu, taipgi dainuos, žymus tenoras Alex Vasilas; šonkams gros Victor Zembruskis orkestras. Pikniko pelnas skiriamas įrengimui kambario St. Mary's Ligoninėje, atminčiai žuvusių Lietuvių kareivių šiam kare. Taipgi bus užrašų knyga, kurie dalyvaus piknike ir kokių nors būdu prisidės prie sukėlimo lėšų to kambario įrengimui visų vardai bus įrašyti šioje knygoje.

Vaikinai ir merginos kurie esat Dėdės Samo tarnyboje, kviečiami dalyvauti piknike kaip svečiai. Komisija kviečia visuomenę dalyvauti ir paremti šį labdarinę ir svarbų tikslą.

CONN. LIETUVIŲ PIKNIKAS PAVYKO. Rugsėjo 3 d. įvyko Conn L. T. Skyrių piknikas New Haven, Conn. Atsilankė apie 500 tų Lietuvių kurie rūpinasi rėmimu Lietuvos reikalų. Dienotvarkę vedė M. Vokietaitis, pradedant su Amerikos Himnu. Kalbėjo Kun. E. Gradeckis, Prof. K. Pakštas, P. Devenienė, Dr. P. Vileišis, Dr. M. J. Colney.

Programo vedėjas sveikino S. Bujaunauką iš Ansonia, J. Leonaitį ir P. Labanauską iš Hartford, p-lę J. Jenušionę iš New Britain, Jacob Treičioną iš Waterbury ir kitus už jų uoliau darbuotę šio pikniko rengime.

Buvo ir dainų, ką išpildė aplinkinių parapijų chorai. Programas baigta sugiedant Lietuvos Himną.

Lai šis Conn. L. T. skyrių parengimas buna pavyzdys kitų kolonijų Lietuviams; bendrame veikime už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Dr. M. J. Colney.

SIŪSKIT KAREIVIŲ KALĖDINES DOVANAS DABAR

Jeigu norit kad jūsų sunus ar vyras ar brolis gautų Kalėdoms dovaną kokią jūs norit jam nusipirkti, tai siųskit savo dovanas datar, kaip praneša Office of War Information.

Išsiųsti reikia butinai tarp rugsėjo 15 ir Spalių 15 dienų. Taigi ruoškit savo siuntinius dabar ir išsiųskit.

Krautuvesė galit gauti pirkti specialias dėžutes tų siuntinių sudėjimui. Svarbu tvirtai, saugiai suvynioti, gerai surišti tvirtais šniurais, ir aiškiai užrašyti adresą.

●GELEZINKELIS 400 mylių ilgio karštame vasaros ore prasiilgina 338 yardus.

Sunaikinama Amerikiečių Stotis Kinijoje

Vaidas parodo Hengyang lėktuvų stotį, Kinijoje, kuria naudojosi Amerikos armijos 14-ta lėktuvų eskadrilė. Japonams užpuolus ją ir paimant, ji buvo padegta ir mažai kas liko joje naudinga.

Detroit, Mich., Naujienos

POLITIKA KEIČIASI

Politika, kaip ir metų laikai, keičiasi. Kaip nesenai New Yorko Gubernatorius Dewey savo kalboje, kuri buvo atspausdinta beveik visuose didesniuose laikraščiuose, užtarė mažas Pabaltijo tautas, tikrindamas joms laisvę, bet nei mėnesiui nepraejus jis jau skiria Pabaltijos tautas komunizmo "karaliui".

Budami vieni iš tų mažų tautų matėme reikalo padėkoti Gub. Dewey už jo užtarimą ir jau buvom pasirodę, bet štai nemaloni žinia pasiekė ir mes su padėka susilaikėm.

Keista kad politikieriai taip dažnai keičia savo mintis, dažniau negu keturi metų laikai.

DZIMDZI-DRIMDZI

Gavome žinių kad Dzimdzi-Drimdzi susitarė minėti 20 metų savo i Ameriką atvykimo sukaktuves. Ta proga jie aplankys vieną kitą Lietuvių koloniją, tarp jų Detroitą.

Detroitui paskirta atsilankyti dieną per Thanksgiving, kuri išpuola Lapkričio 30.

Rugsėjo 6 d., LVS skyriaus komisija rengimui Dzimdzių priėmimo, A. Kvederas, J. Ambrose, M. Rinkunas ir Marė Sims turėjo susirinkimą ir galutinai nutarė rengti Dzimdzių vakarą ir jau paėmė Lietuvių salę.

25 METŲ VEDYBŲ SŪKAKTIS

Leonas ir Ona Lanšauskai šymet mini 25 metų vedybų sukaktį. Ta proga jų draugai veikejai Motuzai Rugsėjo 9 d. surengė Lanšauskams vakarinę. Dalyvavo jų giminės ir artimieji. Lanšauskų vienintėlis sunus, taip pat Leonas, jau antri metai randasi karo tarnyboje, medicinos korpuse, Anglijoje.

VIEŠEJO

Stephanie Douvan-Čiurlionytė savaitę laiko viešėjo pas savo brolių, Tamą Čiurlionį, Clevelande. Jos sesutė, Nastutė, dar pasiliko Clevelande.

GRYZO IŠ ITALIJOS

Cyril Adams-Adomaitis, karriško lėktuvo šaudytojas, sunus Marie ir Louis Adams, 9014 American Ave., gryzo iš Italijos. Cyril skrido 51 kartą i priešų žemių bombardavimus. Jis buvo net Rusijoje ir Rumanijoje. Apdovanotas garbės ženklais ir medaliais. Jam teko buti ir dideliame pavojuje, kur daug jo draugų žuvo, bet jis pats išliko sveikas.

Pora savaičių atgal Marie Adams pradžiugus pasigyrė gavus laišką kad gryzta jos sunus iš Italijos. Bet praėjo savaitė ir antra, o sunus neparvyksta ir žinių nėra. Ne-kantriai tėvai laukia, susirūpi-nę ar kas blogo nebus nenuti-kę. Kaip sunku motinai laukti sunaus kuris turėjo grįžti iš karo lauko...

Bet štai vieną dieną jų taip lauktas sunelis įžengia i jų ilgesio pilnus namus, sveikas ir

Kareiviams Balotai

Šis vaizdas parodo Amerikos savimo balotus, iš Hawaii sakarius užjūryje priimant bal-kareiviai balsuos kiek anks-lų atgabentus i Saipan salą. čiau ir jų balsai bus pargaben-ti oru i Ameriką suskaičymui.

linksma. Kokia laimė! Išny-ko abejonės, dingo liudėsys, prasidėjo jų namuose džiaugs-mas. Cyril namie, jis viešės pas tėvelius apie mėnesį laiko.

SUSIRINKIMAI

Rugsėjo 17 d., nuo 2 val. po pietų, Dr. Sims namuose įvyks LVS 6-to skyriaus susirinkimas. Labai svarbu, malonė-kie visi nariai ir kurie norite prisirašyti, dalyvauti.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Lietuvių skyriaus pirmi-ninkė V. Motuzienė pranešė kad šį mėnesį įvyks susirinki-mas kaip paprastai paskutini-t ketvirtadienį, Rugsėjo 28, Mil-tono salėje, 2386 24th St., nuo 8 val. vakare. Moterys pagal-vokite, ir savo sumanymus pa-tiekit susirinkime. Rep.

Detroito ir Wayne apskrity-jė War Chest fondui aukas rinkins apie 20,000 laisvanorių. Buvo parvažiavęs apsilanky-ti pas tėvus Kazio ir Onos Vilkų sunus, Dr. Stanley Vil-kas su žmona, tarnaujantis ka-riuomenėje Texas valstijoje. Tėvai jam surengė atsisveiki-nimo pokilį. Dr. Stanley Vil-kas su Amerikos kariuomene išvažiuoja i užjūrį.

Darbšti poni Ona Vilkienė nepamiršus ir Lietuvos rute-lių darželio: prie savo gražių namų užlaiko gražių gėlių dar-želį su rutomis. Man atsilan-kios poni Vilkienė nusipirko "Timeless Lithuania". V. M.

NEWARK, N. J.

LIETUVOS PREZIDENTO LAIDOTUVIŲ FILMOS IR PRAKALBOS

LVS 3-čias skyrius rengia prakalbas ir rodmą Lietuvos Prezidento A. Smetons laidotuvų filmų. Tai pirmą kartą toks parengimas mūsų koloni-joje.

Atvyksta i Newarką žymus svečiai, Lietuvos Prezidento sunus Julius Smetona, ir Dirvos redaktoriaus, LVS Centro sekretoriaus, K. S. Karpius. Jie pasakys kalbas, ir bus parody-ta a. a. Lietuvos Prezidento A. Smetonos Amerikoje viešėji-mo filmos ir paskui jo nelai-mingos mirties ir laidotuvų filmos.

Viskas tas atsibus Lietuvių salėje, 180 New York avenue, nuo 7 val. vakare, ir į anga vi-siems dykai.

Kviečia Komisija.

TAISO SVEIKATĄ. Veikė-jas V. Ambrazevičius išvažio-vo i Battle Creek Sanitariumą, Michigan valstijoje, pataisy-mui savo sveikatos.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

BOGUSAS Mykolas, pusamžis, mirė Rugsj. 12, Chicagoje. (Raseinių ap., Viduklės p.)

GURINAS Kazys, pusamžis, mirė Rugsj. 12, Chicagoje. (Telsių ap. Gadunavo p. Užmarkės k.)

GENDVILAS Juozas, 57 metų, mirė Rugsj. 19, Chicagoje. (Telsių ap., Alsėdžių par.)

Amerikoj išgyveno 35 m.

ARENATA Jurgis, 67 m., mirė Rugsj. m., Worcester, Mass. (Punsco par.)

Amerikoj išgyveno 40 metų.

BAGDONIENĖ (vardas nepažymėta) mirė Rugsj. 16 d., Lawrence, Mass.

MANDRAVICKAS Edvardas, advokatas, 31 m., mirė Bal-timore, Md., Rugsj. 11, kur buvo ir gimęs.

ANIUNAS Rapolas, mirė Rugsj. m., Baltimore, Md.

JUSKEVICIUS Vincas, mirė Rugsj. m., Bridgeville, Pa.

PACKEVIČIENĖ Katrė, mirė Rugsj. mėn., Bridgeville, Pa.

REKUS Adomas, pusamžis, mirė Rugsj. 14, Chicagoje. (Veisėjų p., Barsčių kaimo.)

Amerikoj išgyveno 45 m.

BEGANSKAS Juozas, pusamžis, mirė Rugsj. 22, Chicagoje. (Utenos ap., Labanoro p. Palakajų k.)

Amerikoj išgyveno 36 m.

SNADERIENĖ Ona, 28 metų, mirė Rugsj. 22, Chicagoje. Gimus Minneapolis, Minn.

JANKAUSKAS Jurgis, pusamžis, mirė Rugsj. 21, Chicagoje. (Jurbarko par., Kalnėnų k.)

PANAVAS Vincas, pusamžis, mirė Rugsj. 21, Chicagoje. (Zarasų ap., Rimšės p. Medėsių k.)

Amerikoj išgyveno 33 metus.

JRBA Juozas, seno amžiaus, mirė Rugsj. 20, Chicagoje. (Kėdainių ap., Grinkiškės p. Piplių k.)

Amerikoj išgyveno 56 metus.

PUIDOKIENĖ Barbora (Num-gaudaitė), mirė Rugsj. 23, Chicagoje. (Telsių ap., Zidi-kų p., Dilbikų k.)

Amerikoj išgyveno 37 metus.

MOCKEVIČIUTE Marė, 84 m., mirė Rugsj. 15, Brooklyn, N. Y.

SMILGEVIČIENĖ Ona (Ale-liunaitė), pusamžė, mirė 1 Rugs. Chicagoje. (Telsių ap., Alsėdžių p., Avidų k.)

Amerikoj išgyveno 31 metus.

BARAUSKAS A., mirė Rugsj. 5, Detroit, Mich. Palaidotas Rugsj. 9. Buvo ilgametis Dirvos skaitytojas. Liko sunus ir žmona, Marė.

GUŽAUSKIENĖ Ona (Grazin-skaitė), pusamžė, mirė Rugsj. m., Chicagoje. (Tau-ragės ap., Šilalės p., Giede-liškių k.)

Amerikoj išgyve-no 37 metus.

STRUMILA Pranas, 53 metų, mirė Rugsj. 18, Maspeth, N. Y.

KARVELYTE Aldona, 16 m., mirė Rugsj. 18, Ridgewood, N. Y.

VEBERIS Edvardas, mirė 22 Rugsj., Brooklyn, N. Y.

RAGICKAS Pranas, 58 metų, mirė Liepos 4, Waterbury, Conn. (Sakių ap., Griškabu-džio k.)

TAMULIONIS Juozas, 54 m., mirė Liepos 2, Youngstown, Ohio. (Seinų ap., Vileikų k.)

ATMANAVICIENE Marė, 54 m., mirė Rugsj. 2, Sebasto-pol, Pa. (Seinų ap., Nemu-naičio k.)

NORBUTAS Jonas, 50 metų, mirė Rugsj. 25, Chicagoje.

DAUBARAS Pranas, pusamžis, mirė Rugsj. 27, Chicagoje. (Krekenavos p., Genių km.)

Amerikoj išgyveno 31 m.

URBONIENĖ Elzbieta (Kali-nauskaitė), pusamžė, mirė 1 ap., Kvietkų par., Roikienos k.)

Amerikoj išgyveno 37 metus.

CEPONIS Julius, 36 m., mirė Liepos m., Villa Devoto, Argentinioje. (Rokiškio aps., Ka-majų par.)

VENSKAUSKAS Vincas, 70 m., mirė Rugsj. 20, Grand Rapids, Mich.

NAUSEDIENĖ Katrė, 52 m., mirė Rugsj. 22, Grand Ra-pids, Mich.

JURGILAS Adomas, 53 metų, mirė Liepos 16, Buenos Ai-res, Argentinoje. (Raseinių apsk.)

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio leidžiamą mu-zikos ir juokų žurnalą. Ei-na du kartu i mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit viens umerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Pasinaudokit šia proga per vasarą!

Alpis iki Spalių 1 \$1 duodamas už 1

Puiki, didelė K. S. KARPIAUS Istorinė Apsaka

288 puslapių didelė knyga, su istoriškais paveikslais.

Popierės viršeliais kaina \$1.50. ... Tvirtais viršeliais, \$2.00.

Atiduodama už \$1.00 (Tvirtais viršeliais 1.50)

Ši istorinė apysaka jums patiks — aprašoma kaip Didis Lie-tuvos Kunigaikštis Kestutis pateko kryžiuočių nelaisvėn, kaip jį iš nclaisvės išgelbėjo ALPIS. Jaunąs sukrikščionintas, Lietuvis nelaisvis, kurio priežiurai Kestutis buvo pavestas. Ši apysaka plačiai vaizduoja Alpio ir Kestučio gyvenimą ir karus po to kaip jie sugrįžo i Lietuvą. Alpio meilę, prietikius, ir tt.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilksim!

Dabar Teikiama Lietuvai Pagalba iš Amerikos Butų Pavedama tik Paleckiui

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Skelbė Tęs Kova ir su Bolševikais — ir Savo Kovos Nenu-trauks Pataikauti ir Nusilenkti tiems kurie Lietu-vą Pavergti Kėsina Viesiems Laikams. Lietuvų Žudymas Tęsis. Nei Lenkai Tiesiog be Rusų Šel-pimo Fondo Nepasiekia Savuosius. Bolševikams Visi Jų Piličiai Lygūs.

Amerikos Lietuviams gavus teisę su savo Bendru Lietuvos Šelpimo Fondu ineiti į Natio-nal War Fund, ir besirūpinant kokių būdu Amerikos Lietuvų aukos galės Lietuvą pasiekti ir ar išvys pasiekę, čia galime patiekti žinių apie tai kaip pa-daryta su Lenkais, kurie taip pat susirūpinę Lenkijos žmo-nių šelpimu.

Nors Bendro Lietuvų Šelpi-mo Fondo vadai užtyli ir sle-pia nuo visuomenės žinias ko-kias sąlygas bolševikų valdžia davė Lietuviams, ir nežiurint nekuriu teisininko fondo va-dovybės ir barimo mūsų už no-rėjimą aiškiai žinoti ir visuo-menei pasakyti, turim pranešti kad Lietuvų fondo pašalpa tes-galės eiti tik į Rusiją ir bus bolševikų Paleckio ir jo agen-tų žinioje, jeigu iki to Maskva dasileis.

Chicago Sun, Sovietams pa-lankus laikraštis, Rugsėjo 22 įdėjo sekantį pranešimą kaip Maskva sutiko priimti Ameri-kos Lenkų norimą teikti pa-shalpą Lenkijos žmonėms:

Civiliniai dabar gali siųsti pašalpas į Lenkiją per Sovie-tų Uniją, pasinaudojant lai-vais ir sandėliu Russian War Relief, Inc., kaip paskelbia Morris Lewis, Chicagos srities tos įstaigos direktorius.

Russian Relief įstaigos prie-monėmis naudotis leidimą davė Sovietų vyriausybė. Amerikos reikmenys į Lenkiją gali būti pervežamos nemokamai Rusų laivais į U. S. S. R., persiun-timui Lenkijon ir išdalinimui ten priežiūroje ir sulgy nuro-dymų Lenkijos Tautinio Lais-vinimo Komiteto, Lewis paaiš-kino.

Siuntiniai reikalinga pažy-mėti ir persiųsti į vietinį Rusi-an War Relief skyrių, 80 E. Jackson blvd.

Šitas leidimas Lenkams sių-sti siuntinius į Lenkiją viską pasako. Pasako:

1. Kad pašalpa į Lenkiją galima siųsti tik per Rusų ko-miteto ofisą Amerikoje;
2. Kad reikia gauti sutiki-mas Sovietų vyriausybės siun-tinius siųsti (nors skelbiama kad Russian War Relief yra grynai Amerikos piliečių or-ganizacija);
3. Kad visi siuntiniai turi eiti tik per Rusiją ir į Rusiją;
4. Kad siuntiniai paskui pa-vedami Maskvoje sudarytam komunistiniam Lenkų Tauti-niam Komitetui (jis lygus Pa-leckio valdžiai Lietuvoje).

Viskas tas pritaikant prie Lietuvų pašalpos teikimo Lie-tuvai, atitinka tą patį:

1. Pašalpa turės eiti per Russian War Relief ofisą;
2. Kad siųsti, pirmiausia reikėjo gauti Maskvos valdžios sutikimas (su Maskvos sąlygo-mis);
3. Visas nuvežama tikta į Rusiją (per Murmanską, Vla-divostoką ar kitą kurį tolimą uostą);
4. Išdalinimas — jeigu siun-tiniai pasiektų Lietuvą, kam reikia abejoti, — bus pavesta tik Paleckiui ir bolševikų prie jo pristatyties šnipams.

Kitokių sąlygų Stalinas ne-prisiima, ir todėl reikia paabe-joti ar teikiama kokia nors pa-shalpa, iš fondo ar privačių as-menų, pasieks tikslą.

Kaip žinome iš pirmiau, So-vietų vyriausybė yra atsakius Amerikai jog visi Rusijos pi-liečiai yra jiems lygūs ir šel-piami bus tie kuriems labiau-sia pašalpos reikia, o tuos ku-rie reikalingi pašalpos nuskirs, šiuo atveju, Maskva, arba Pa-leckis, ne mes Amerikiečiai au-kotojai ar fondo vadai.

Jau kartota ir pakartota kad Maskva nesutinka įsileisti nei to paties Russian War Re-lief atstovų, nei Amerikos Rau-donojo Kryžiaus atstovų pri-džiūrėti iš Amerikos teikiamos pagalbos išdalinimo.

Jei į Lietuvą patektų kokia pašalpos dalis tai Lietuvos ko-munistai, ją gaudami, žinos tik kad tai pagalba nuo "šviesiau-sio saulelės" Stalino, kuris tei-kėsi savo išrinktuosius pašelp-ti.

Amerikon, savo keliu, galėtų ateiti net "padėkos laišku", bet tai bus tik tokia pat Stali-no išgalvota apgavystė kaip ir kitos, išviliojimui daugiau au-kų ir pašalpos.

Jeigu Stalinas mokėjo ap-gauti didelę Ameriką, kurios pagalba buvo taip reikalinga, ir per kelis metus Rusijos mu-žikai nežinojo kad jie gauna maistą ir ginklus iš Amerikos, buvo įtikinti jog tas viskas atsiranda "geniališko saulės" malone ir sumanumu, tai Lie-tuvius, Lenkus ir kitus apgau-dinėti jiems bus dar lengviau.

LIETUVIŲ ISNAIKINIMAS STALINO TIKSLAS

Žinant iš bolševikų apsiėji-mų su Lietuvos žmonėmis nuo Lietuvos okupacijos 1940 me-tų, žinant visas iki tai okupa-cijai Maskvos klastas: pasira-šymą sutarčių, Lietuvos apvy-limą, okupaciją, pavergimą, ir žmonių žudymą, kankinimą ir trėmimą, — argi galima dasi-leisti kad dabar Rusai staiga pakeitė savo nusistatymą link Lietuvos (ir kitų kraštų pa-vergtų žmonių) ir pasidarė geri, mielaširdingi, ir daugiau nekankins, nepersekios, nežu-dys, o vietoje to leis dalinti pašalpą siunčiamą iš Ameri-kos?

Kad taip nebus liudija per-tris metus Stalino iš Maskvos neliaujamas baubimas kad Lie-tuva yra Rusijos nedaloma te-ritoriija ir kad jis Lietuvą už-ims ir valdys kaip savo, be nie-keno kišimosi iš pašalies.

Jeigu Stalinas būtų pasikei-tęs savo nusistatyme link Lie-tuvos, jis būtų sutikęs su visų pareiškimais kad Lietuva tu-ri būti atsteigta laisva, nepri-klausoma valstybė. Dabar gi jis ne tik to nepareišė ir ne-mano pareikšti, bet "išlaisvi-na" Lietuvą paimdams ją sa-vo plane numatytą vergijon.

Tą žinojo ir Vyriausias Lie-tuvos Išlaisvinimo Komitetas dar kai Lietuva buvo Vokiečių okupacijoje, ir todėl tas Kom-i-tetas organizavosi kovai už lai-svę taip prieš nazius taip ir prieš bolševikus.

Bolševikams užėinant, Kom-i-

tetas be abejo pasirodė kokius nors savo veiklos planus.

Suprantama, bolševikai, Sta-lino įsakymu, turės dėti visas pastangas to Komiteto narius nusmogi, visus Lietuvai nepri-klausomybės trokštančius ele-mentus terorizuoti, areštuoti, kalinti, žudyti — kad Lietuva daugiau nebūtų nuo Sovietų Unijos atplėsta.

Taigi, apgaudinėtų save tas kas manytų kad tokius užsi-brėžimus turėdamas Stalinas leis tuos laisvės trokštančius Lietuvius maitinti, gelbėti iš Amerikos gaunama parama.

Šiame klysta tie kurie taip mano, kaip klysta tie kurie ti-ki kad jeigu mes švelniau ir draugingiau link Sovietų atsi-nešime, gražiai apie juos kal-bėsime tai Stalinas ims ir su-teiks Lietuvai laisvę, o kad apie bolševikus kalbame varto-dami karčius teisybės žodžius tai Stalinas tyčia mums ken-sija, baudžia...

Jeigu mes čia šaldiežuvausi-me ir gražiai su bolševikais kalbėsime, net jiems pasvel-kinimus siųsime, Amerikos ir Anglijos valdžia manys kad mes ir sutinkame palikti Lie-tuvą Sovietų valdžioje, ir tik palaikins tą.

Taip pat mes apgausime ir Lietuvoje laisvės kovotojus, kurie žino kokie bolševikai yra, o mes savo nuolaidumu duosi-me progą Stalinui ir Paleckiui paskelbti Lietuvos žmonėms jog mes sutinkame ir užgria-me Sovietų pavergimą Lietu-vo.

Vis kaip nors mūsų pastan-gos ir kovos būdai pasieks Lie-tuvos požemio vadus ir kovo-tojus ir jie jausdami kad mes stovime už nepriklausomą Lie-tuvą po senovei, stipresni jau-sis kentėti ir kovoti.

Ar Sovietai gražumu su An-glijai ir Amerika kalba? Tik rėkia ir reikalauja, diktuoja ir savo sąlygas stato: Amerikai nėra kada nei prasižioti pasa-kyti ką ji mano, o Sovietai iš-rėkė ir išgavo viską: ir gink-lus, ir maistą, ir svetimas že-mes ir kaimynines tautas.

KAS DARYTINA AMERI-KOJE

Nerodydami bolševikams sa-vo nusilenkimo, atsisakydami užsileisti pavergiami, mes čia turime toliau tęsti savo kovą kaip tęsėme:

Rašyti Amerikos laikraščiuo-se įrodinėjant kad po šio karo tik viena Rusija bus tautų pa-vergėja ir naikintoja (Vokie-čiai ir Japonai, kurie to siekė, bus sumušti), jeigu bolševi-kams bus leidžiama atsiekti visas už užgaidas;

Turime siųsti savo rezoluci-jas ir prašymus Kongreso at-stovams kad ir toliau Amerika nepripažintų Lietuvos pavergi-mo Sovietams;

Turime leisti knygas ir kny-geles — tokias kaip Pulk. J. Petruičio "Kaip Jie Mus Su-saukė", ir kitas, — įrodymui bolševikų žvėriškumo jų oku-puotuose kraštuose;

Turim skubėti rinkti petici-jai parašus ir prieš presiden-to rinkimus nuvežti juos į Wa-shingtoną Prezidentui Roose-veltui įteikti. K. S. Karpus.

LIETUVOS spauda paskiau-sia paminėjo pavardes mirusių 38 žymesnių Lietuvų, tarp jų mokytojų, daktarų, inžinierių, studentų ir šiaip kitokių žmo-nių.

URAGVAJAS LIETUVIAI PAREIŠKĖ ISTI-TIKIMYBĘ LIETUVOS ATSTOVUI PIETŲ AMERIKOJE

MONTEVIDEO, Uragvajus. — Uragvajaus Lietuvų Kultūros Draugijos skaitlingas narių ir prijauniančių Lietuvų susirin-kimas įvykęs Birželio 25 šių metų, vienbalsiai nutarė pa-skelbti šį pareiškimą Lietuvos atžvilgiu:

1. Kad ši Draugija yra vie-nas iš organizuotosios Lietu-vos išeivijos visuomeninių or-ganų, kuris nuosirdžiai stovi už visišką Lietuvos Nepriklau-somybę.

2. Kad ši Draugija griežtai smerkia Vokiečių okupaciją, pastojusią kelią atstatyti Lie-tuvos Nepriklausomybę, kurią sutremė Rusijos diktatura.

3. Kad niekas neturi teisės okupuoti Lietuvos žemės arba tų žemių dalį nei kištis į Lie-tuvos vidaus reikalus, nes tie reikalai yra grynai pačios mu-sų tautos reikalai. Apsilenk-dama su šia tiesa Sovietų Ru-sija pasielgė su Lietuva lygiai taip kaip ir Vokietijos dikta-tura.

4. Kad ši Draugija, nepri-pažindama nei jokių okupacijų, Lietuvos ir jos išeivijų diploma-tinių atstovų laiko tik gerbia-mą Dr. K. Graužinį, Įgaliotą Lietuvos Ministrą ir Nepapras-tą Pasiuntinį Pietų Amerikai, kurį yra pripažinus Uragva-jaus Vyriausybė, ir tik jis vie-nas tėra teisėtas ir legalus di-plomatinis Lietuvos Atstovas Uragvajuje.

5. Kad ši Draugija yra nu-sistatius palaikyti nuosirdžius ryšius su Lietuvos Atstovybe Buenos Aires, su ja bendradar-biaujant, gerbiant, ir ginant Lietuvos Atstovo autoritetą, ir aktinai remiant jo pastangas Lietuvos valstybiniuose reika-luose.

Julius Jazauskas, Pirm.
Bronius Steponis, Sekr.
Juozas Babilius, Išdininkas.

* * *
Šiaurės Amerikos Lietuviai savo spaudoje nėra darę viešo pareiškimo apie savo atsineši-mą į Lietuvos Įgaliotą Minis-trą Washington, kaip sulgy čia telpancio pranešimo pada-rė Pietų Amerikos, Uragva-jaus Lietuviai Monteideo su-sirinkime, linkui Lietuvos Mi-nistro Pietų Amerikai.

Bet mes esame pakartotinai rašę ir kalbėję kad Lietuvos Ministras kurie dar išliko ne-kuriose valstybėse, yra tai Nepriklausomos Lietuvos sim-boliai, ir juos reikia stengtis butinai palaikyti ir gerbti.

Lietuvos Atstovybės yra tai tęsinys arba kontinuitetas bu-vius laisvos Lietuvos, ir kol tokių Pasiuntinių turėsime tol Lietuvos nepriklausomybės byla stovės stipriau ir tai bus įrodymas kad Lietuva vis dar oficialiai tų šalių pripažysta-ma, nežiurint visų smurtų ir pastangų ją pavergti.

Amerikos tautinė Lietuvų visuomenė, laikydama Lietu-vos Atstovybę Washington Lietuvos oficialiu centru, ne-siėmė steigti jokio paskiro biu-ro ar centro, ir nereikalauja jos uždarymo, kaip tai daro mūsų bolševikai.

Tuomi, gal but, Amerikos tautinė visuomenė neviešai pa-darė tą linkui Lietuvos Atsto-vybės ir Ministro P. Žadeiko Washington, ką dabar forma-liai pareiškė Monteideo Lie-tuvų susirinkimas, Uragvaju-je, Pietų Amerikoje.

Steigimas "informacijos biu-rų" ar "centrų" reikšia lyg pa-sikėsimą pasidaryti save Lie-tuvų tautos atstovybę, nepri-pažįstant to kas pačios Lie-tuvos yra įsteigta ir gyvuoja, ir yra palaikytos Lietuvos valstybės gyvavimo tęsinio.

Lietuvos Ministras Washington

Povilas Zadeikis

Tarp keleto Lietuvos minis-trų išlikusių mums draugin-gose šalyse, yra Ministras Po-vilas Zadeikis Washington.

Jis aktyviai dalyvavo Lietu-vos nepriklausomybės darbuo-se nuo pat Lietuvos kurimosi. Amerikos Lietuviams jis žino-

mas kaip vienas iš pirmuti-nių nepriklausomos Lietuvos pasiuntinių, atvykęs čia su fi-nasine misija. Vėliau paskir-tas Lietuvos konsulu, paskiau generaliniu konsulu, o po B. K. Balučio išvykimo į Londoną, 1934 metais paskirtas Lietu-vos Įgaliotu Ministru Washing-tone.

Pietų Amerikoje, Buenos Ai-res, randasi Lietuvos Įgaliotas Ministras Dr. Kazys Grauži-nis.

(Kitame numeryje tilps at-vaizdas S. Lozoraičio, Lietuvos Ministro Italijoje.)

U. S. VALDŽIA NE-DUODA PINIGŲ LIETUVOS ŽMONIŲ ŠELPIMUI

Kaip paties. Bendro Fondo pirmininko jau pranešta mūsų spaudoje, Amerikos valdžia ne-sutiko skirti šiam Fondui pi-nigų šelpimui Lietuvų esan-čių po bolševikais, nes valdžia žino kad Lietuvams ta pašal-pa vistiek netektų. Tokiu bū-du valdžia padėjo mums įrody-ti kad bandyti šelpti dabar Lie-tuvos žmones nėra prasmes, nes pašalpa tegali eiti tik per bolševikų rankas, ir Lietuviai jos jokių būdu negautų. Tas pataisys nuomonę apie mus tų Lietuvų kurie buvo manę kad nežiurint kas Lietuvą valdo, o pašalpa Lietuvos žmonėms tu-sime siųsti.

KAS TA "SIEGFRIED LINIJA" IR KIEK JI LAIKYS?

Alijantams puolant Vokietiją iš vakarų, pradėjo išeiti ai-kštėn gandai apie "Siegfried Liniją", kuri esanti paruošta ginti Vokietijai nuo sąjung-i-ninkų išveržimo. Ta linija ei-nanči nuo Šiaurės jūros į pie-tus iki Sveicarijos, visu Vokie-tijos vakarų parubežiu. Ar ta linija kiek reikš ir ar prie jos Hitleris atsilauks tuoj pasiro-dys. Tuo tarpu jau įsėina kiti gandai iš Vokietijos kad Vo-kiečiai tegalės laikytis prieš sąjungininkus neilgiau dviejų mėnesių.

Ta "Siegfried Linija" šiuo atveju gali reikšti tiek kiek reikškė pasakiuska "Stalino Li-nija", kada Vokiečiai žygiavo į Rusiją 1941 metų vasarą.

BOLŠEVIKAI PRA-DEDA SAVO TRIKSUS

Sovietai jau dabar sudaro Amerikai akis muilinti planą ir jau pradėjo pirkti iš Ame-rikos sau reikmenis mokėdami pinigais, parodydami kad karui pasibaigus Amerikos bizniai gali tikėtis pelnų iš bolševikų prekybos.

Tuomi nori gauti Amerikos vadų pritarimą kad su Rusija reikia artimai draugauti ir lei-siti jai sauvaiauti, kitaip nu-stos bolševikų biznio.

Jau gatava KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE 3.00

LIETUVOS ISTORIJA — JAU GAUNAMA UŽ

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spau-sdintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
Sios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalsams.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Socialistiškas Delyrium

Grigaitis-Atranda kad Bendro Lietuvių Fondo Steigimas Yra Talkininkavimas Bolševikams? Lithuanian National Relief Fund ir Popieriniai Katalikų ir Socialistų Fondai. Ar "Lietuvai Nei Cento" Šūkį Grigaitis Laiko Lietuvos Šelpimu?

Is keletos kritikos pastabų del United Lithuanian Relief Fund tarybininkai buvo atradę kad tautininkai "šmeizžia" bendrąjį Lietuvių fondą. Grigaitis tame netgi įžiūrėjo talkininkavimą bolševikams. Po kurio laiko (Rugsėjo 5, Naujienose) betgi tas pats Grigaitis prisipažino kad tautininkų atstovai op. Olis, Karpus ir Tamosaitis dalyvavo šių metų Kovo 25 Chicagoje įvykusiame Bendro Lietuvių Šelpimo Fondo steigiamajame susirinkime, atseit, mažų mažiausia, jie buvo vieni Bendrojo Fondo steigėjų. Bolševikai gi, kaip visiems yra žinoma, tėra sudarę paprastą Russian War Relief agentūrą (Committee to Aid Lithuania) ir visuomet buvo ir yra didžiausi Bendrojo Fondo priešai, šmeizikai bei skundikai. Jie niekuomet nieko bendro su Bendroju Lietuvių Šelpimo Fondu nėra turėję, nei, tuo labiau, prie to fondo steigimo prisidėję. Tat jeigu tautininkai buvo vieni Bendrojo Fondo steigėjų, o bolševikai — didžiausi jo priešai ir kenkėjai tai kame gi tautininkų talkininkavimas bolševikams? Juk jeigu tautininkai, kaip Grigaitis nurodo, tikrai būtų talkininkavę bolševikams jie ne tik nebūtų prisidėję prie Bendrojo Fondo steigimo, bet būtų jam trukdę ir visai kenkę kaip kad šiandien dar musų bolševikai. Iš tos pastabos aiškiai matyti kad Grigaičio tautininkams primetamas talkininkavimas bolševikams tėra vienas jo įprastų klaidėjimo pasireiškimų.

Budami betgi Bendro Lietuvių Šelpimo Fondo nariai tautininkai analitol nemato jokio reikalo nei naudoti nutylėti to fondo kurimo eigos, ypač kad tarybininkai, Grigaičio komanduojuami, apie to fondo atsiradimą skelbia nemaža netiesos.

Rugsėjo 1 Dirvos numeryje mes faktais įrodėme (žiūrėk "Tiesos žodis apie Lietuvos Šelpimą"), kad pagrindinis šio Fondo įsteigimo nuopelnas priklauso tautininkams, o ne A. L. Tarybai, kaip Grigaitis ir jo bendrai skelbia. Tas musų atviras tiesos žodis, matyti, Grigaitį trenkė prietenkė, nes jis tuoj pasinėrė į savotišką "delyrium". Tuoj jam ėmė vaidintis "kronprincai", "svitos" ir kiti panašūs baisumai. Priedu prie tų baisių Grigaitis dar primaisė įprastą kiekį savo demagogiško melo ir nei iš šio nei iš to ėmė skerečiotis prieš Lithuanian National Relief Fund.

Musų pakartotiniai buvo nurodyta kad prieš Bendro Lietuvių Fondo įsteigimą iš visų Lietuvių šelpimo organizacijų-fondų, vienintelis užregistruotas Prezident's War Relief Control Board buvo Lithuanian National Relief Fund. Šitai kaž kaip neaiškiai Naujienų Rugsėjo 4 numeryje pripažįsta ir pats Grigaitis. Gi priimtinu ir National War Fund tegali būti tas fondas kuris yra užregistruotas Prezident's War Relief Control Board, o tik paskui buvo priimtas ir National War Fund. Gi anie katalikiški ir socialistiškai fondai, kurie prieš Bendrojo Fondo įkurimą tegyvavo ant popierio, bet nei vienas jų nebuvo registruotas Prezident's War Relief Control Board, net draugėn susidėję, negalėjo ir bandyti būti priimti ir National War Fund.

Vienintelis fondas kuris šiuo

galėjo bandyti pasiekti buvo Lithuanian National Relief Fund. Tačiau kadangi Washingtono buvo nurodyta kad National War Fund Lietuviškasis fondas tegalės būti priimtas tada kada jis atstovaus visai Amerikos Lietuvių visuomenei, Lithuanian National Relief Fund sutiko susilaikyti individualaus prašymo būti priimtam ir National War Fund ir prisidėti į naujai kuriamą Bendrą Lietuvių Šelpimo Fondo. Anų gi katalikiškų ir socialistiškų fondų "prisidėjimas" Prezident's War Relief Control Board akyse neturėjo jokios reikšmės, nes anie visi buvo neregistruoti.

Štai kodėl mes ir tvirtiname jog nuopelnas kad United Lithuanian Relief Fund šiandien yra National War Fund narys, pirmoje eilėje priklauso tautininkams, o ne tarybininkams.

Tautininkai sutiko savo fondą paaukoti bendrų Lietuvos interesų labui, gi katalikai ir socialistai nieko nepaaukojo, nes jų fondai Prezident's War Relief Control Board akyse net neegzistavo. Jeigu šitos tiesos akivaizdoje Grigaitis nesuranda nieko geresnio kaip, pats lemuodamas, kitus apšaukti melagiais ir koliotis, tai tas tik patvirtina kad nežiurint ilgo gyvenimo Amerikoje jis iki šios dienos dar neužmiršo savo Rusiškai-socialistinės "kultūros".

Kas del Grigaičio puolimų prieš Lithuanian National Relief Fund ir priekaištų kad jis daug išleidęs administracijos reikalus tai pirmų pirmausia turime nurodyti kad Lithuanian National Relief Fund, kaip fondas registruotas Prezident's War Relief Control Board, yra pastarojo kontrolėje. Jam buvo pristatomos visos finansinės apyskaitos, ir kadangi PWRCE visas apyskaitas patvirtino ir jokių užmetimų nepadare, matomai viskas buvo tvarkoje.

Užtuot gilinęsis į federalių įstaigų kontroliuojamas finansines atskaitomybes, Grigaitis geriau padarytų susikonceptravęs į savas ir apsigalvojęs ar ten visuomet viskas tvarkoje.

Grigaičio nurodymas kad L. N. R. Fund niekuomet nieko nėra sušelpęs yra netiesa. Tam tikros sumos šelpimo reikalam buvo paskirtos ir atitinkamiems asmenims perduotos, šiek-tiek pinigų ir šiandien dar tebėra LNFR sąskaitoje ir jie bus perduoti ten kur PWRCE nurodys.

Grigaitis kaltina kad LNFR miegojęs. Bet ką darė anie neregistruoti popieriniai tarybininkų fondai, apie kurių "surbendrinimą" su tautininkų fondu Grigaitis rašo? Tautininkų fondas vis dar tebeturi porą tukstančių dolarių, o anuo-

se tarybininkų fonduose, jei juose kas ir buvo tai senai viskas iš jų "išgaravo". O ką jie sušelpė, ypač socialistiškai fondai? Gal Grigaitis šelpimą mato posakyje "Lietuvai nei imtas tada kada jis atstovaus visai Amerikos Lietuvių visuomenei, Lithuanian National Relief Fund sutiko susilaikyti individualaus prašymo būti priimtam ir National War Fund ir prisidėti į naujai kuriamą Bendrą Lietuvių Šelpimo Fondo. Anų gi katalikiškų ir socialistiškų fondų "prisidėjimas" Prezident's War Relief Control Board akyse neturėjo jokios reikšmės, nes anie visi buvo neregistruoti.

Štai kodėl mes ir tvirtiname jog nuopelnas kad United Lithuanian Relief Fund šiandien yra National War Fund narys, pirmoje eilėje priklauso tautininkams, o ne tarybininkams.

Kazys Rimvydis.

BAIGKIME PETICIJAS

Tuoj bus Padaryta Audiencia pas Prezidentą

Lietuvai Vaduoti Sąjungos centro valdyba turėjo savo posėdį Clevelande, Rugsėjo 10. Šiame posėdyje galutinai nutarta paskirti asmenis kurie pradės rūpintis audiencia pas Prez. Rooseveltą. Lietuviams kareivių motinoms įteikimui peticijos su parašais, prašant Lietuvai užtarimo prieš Sovietus.

Tuo tarpu, prašome visus baigti Peticijoms parašus rinkti ir siųskite atgal į nuskirtą vietą. Parašų blankos reikia gražinti neveliau Spalių 10.

Peticijų vežimas atsibus sekantį mėnesį — Spalių pabaigoje.

Toliau, LVS valdyba nutarė leisti kitas svarbias knygas gitančias Lietuvos klausimą.

Nutarta siųsti daugiau "Timeless Lithuania" į Angliją, ir apkalbėti kiti svarbius reikalai.

Centro valdyba taip pat raportavo apie savo rašymą memorandumų sąryšyje su įvykstančia Dumbarton Oaks konferencija ir Amerikoniškoje spaudoje straipsnių Lietuvos reikalais.

Baigkit peticijas rinkti, kuri turit liuosas blankas skubiai gauti ant jų parašus, ir norintieji daugiau peticijų rašykite tuoj į:

LVS CENTRAS
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

•KRALIKŲ kailis naudojamas Vokietijoje naminių avary viršams ir vaikų batukams.

Verkia prie Nužudytų Pelenų Palaidojimo

Šis vaizdas parodo Lenkijoje, prie Lublino, moteris verkančias prie Vokiečių nužudytų vyrų laidojimo vietos, garšioje "žudymų stovykloje". Nužudytų žmonių lavonai sudeginami ir supilami į bendrą iškastą duobę.

APOKALYPSO RAITELIAI SKRIEJA PER PASAULI

MIRTIES PAVOJUS!

Kiekvieną Dieną Tukstančiai Žmonių Krenta Karo Fronte, bet 500,000,000 Alkanų Artinasi Pavojus Mirti Rytoj...

Badas Siaučia Plačiame Zemyne. Penkiems Milijonams Vyrų, Moterų ir Vaikų, Gyvenantiems Mokslo ir Progreso Amžiuje, Pasidarė Liūdni Viduramžių Laikai. Ne tik Europa Viena Kenčia, Dejuoja ir Kinai, kurie Moka Milijonais Žmonių Kovoje prieš Japonus. Senasis Pasaulis Dusauja po Barbarų Jungu.

Musų Specialis Korespondentas Vyt. Arunas-Gedgaudas.

Štai jau penki metai kaip karo dievas Marsas skrieja ant savo ugningo žirgo per pasaulį viską naikindamas. Užpakalyje jo lieka išgrautos sodybos, plytgalų kruvos, lavonai ir dar lavonai. Kiek žmonių liko sužalotų visam amžiui, o kiek tokių kurie niekad nepamatys savo namų...

Kada nors po karo, koks turistas pravažiuodamas puošniu automobiliu, Lybijos dykumoje, Tunise ar kur kitur, užtikis nemaža panašių parašų: "Ši žemė yra šventa, nes čia išsitiesie kurie mirė už savo tėvynę". Ir ten šalia Amerikiečio guli Jugoslavai, šalia Norvego — Prancuzas, šalia Lenko — Ispanas... Be abejo, tarp jų nemaža yra ir Lietuvių.

Šis karas nepasirinko vienos ar kitos tautos, jis spaudžia vienodai visas tautas. Europoje, Azijoje ir Amerikoje jau nemaža yra namų kuriuosna niekad negrįš tėvas, sunus ar brolis.

Ir štai po penkių metų Marso švaistymosi pasaulyje, užpakalyje jo seka Apokalypso raiteliai... Tai maras, badas ir visokios užkrečiamos ligos.

Žmonės gyvenantieji toli užfrontėje, ramiaje kampelyje, niekad nesupras ir nepajęs pažinti visų karo baisių, kada nervali pakrinka nuo kasdieninių bombardavimų, kada reikia veržti pilvo diržą, nes nėra kas valgyti.

Normaliu taikos metu žmogus suvartodavo per dieną iki 2,400 kalorijų. Vėliau pirmomis karo dienomis šis skaičius nukrito iki 1500 kalorijų, o šiuo metu žmogaus kasdieninis maistas siekia vos tik 1000 kalorijų. Reikiama, Europos gyventojai turi mažiau kaip pusę normalios porcijos. Kad geriau galima būtų įsivaizduoti sunkią šeiminių padėtį, pasakysiu kad Paryžiečiams po Vokiečių išleista tik 175 gramų mėsos per mėnesį nusipirkti. O riebalų jie gauna tik 50 gramų per mėnesį. Daržovių trūksta, duonos taip pat. Ir sugebėkit jus iš to visa padaryti pietus. Bet dar blogesnė padėtis kaip Prancuzijoje yra Graikijoje. Ten žmonės tiesiog iš bado miršta gatvėje. O kur lavonai guli gatvėje ten ir užkrečiamos ligos yra ne svetimos.

Sąjungininkai jau dabar ima rūpintis kaip padėti atsistatyti sugriautoms ir išvaduotoms iš po nazių jungo valstybėms. To pasekmėje, liko įkurta United Nations Relief and Rehabilitation Administration, kuri trumpai visiems žinoma UNRA vardu.

Šios įstaigos tikslas yra po išlaisvinimo teritorijos, ar tai po Suvienytų Tautų kariuomenės užėmimo, ar tai po priešiško atsitraukimo, jos gyventojams suteikti pagalbą, dalinant maistą, rubus, vaistus. Taip pat bus imamasi priemonių kuogreičiausia atstatyti tvarką toje teritorijoje, pramonės ir žemės ūkio atnaujinimu, belaisvių ir pabėgėlių grąžinimu.

Užduotis kuri laukia UNRA yra didelė. Vien tik maistu aprūpinti išalkusią Europą per 6 mėnesius reiks apie 50 milijonų tonų maisto. Ir šiam kroviniui pervežti reiks 23 milijonų tonų laivyno. Kita svar-

bi užduotis laukia tai sugriautas pabėgėlių ir tremtinių. Jau dabar, žiurint į svarbią ir reikalingumą, jie padalino Europą į keletą geografinių ruožų.

Vakarinė Europa. Čia priiskiriamos sąjungininkų šalys kaip Prancuzija su 40 milijonų gyventojų, Belgija su 8 milijonais, Holandija su 8 milijonais. Viso šiame ruože prieš Vokiečius, šios šalys suntiesie kurie mirė už savo tėvynę". Ir ten šalia Amerikiečio guli Jugoslavai, šalia Norvego — Prancuzas, šalia Lenko — Ispanas... Be abejo, tarp jų nemaža yra ir Lietuvių.

Šis karas nepasirinko vienos ar kitos tautos, jis spaudžia vienodai visas tautas. Europoje, Azijoje ir Amerikoje jau nemaža yra namų kuriuosna niekad negrįš tėvas, sunus ar brolis.

Ir štai po penkių metų Marso švaistymosi pasaulyje, užpakalyje jo seka Apokalypso raiteliai... Tai maras, badas ir visokios užkrečiamos ligos.

Žmonės gyvenantieji toli užfrontėje, ramiaje kampelyje, niekad nesupras ir nepajęs pažinti visų karo baisių, kada nervali pakrinka nuo kasdieninių bombardavimų, kada reikia veržti pilvo diržą, nes nėra kas valgyti.

Normaliu taikos metu žmogus suvartodavo per dieną iki 2,400 kalorijų. Vėliau pirmomis karo dienomis šis skaičius nukrito iki 1500 kalorijų, o šiuo metu žmogaus kasdieninis maistas siekia vos tik 1000 kalorijų. Reikiama, Europos gyventojai turi mažiau kaip pusę normalios porcijos. Kad geriau galima būtų įsivaizduoti sunkią šeiminių padėtį, pasakysiu kad Paryžiečiams po Vokiečių išleista tik 175 gramų mėsos per mėnesį nusipirkti. O riebalų jie gauna tik 50 gramų per mėnesį. Daržovių trūksta, duonos taip pat. Ir sugebėkit jus iš to visa padaryti pietus. Bet dar blogesnė padėtis kaip Prancuzijoje yra Graikijoje. Ten žmonės tiesiog iš bado miršta gatvėje. O kur lavonai guli gatvėje ten ir užkrečiamos ligos yra ne svetimos.

Sąjungininkai jau dabar ima rūpintis kaip padėti atsistatyti sugriautoms ir išvaduotoms iš po nazių jungo valstybėms. To pasekmėje, liko įkurta United Nations Relief and Rehabilitation Administration, kuri trumpai visiems žinoma UNRA vardu.

Šios įstaigos tikslas yra po išlaisvinimo teritorijos, ar tai po Suvienytų Tautų kariuomenės užėmimo, ar tai po priešiško atsitraukimo, jos gyventojams suteikti pagalbą, dalinant maistą, rubus, vaistus. Taip pat bus imamasi priemonių kuogreičiausia atstatyti tvarką toje teritorijoje, pramonės ir žemės ūkio atnaujinimu, belaisvių ir pabėgėlių grąžinimu.

Užduotis kuri laukia UNRA yra didelė. Vien tik maistu aprūpinti išalkusią Europą per 6 mėnesius reiks apie 50 milijonų tonų maisto. Ir šiam kroviniui pervežti reiks 23 milijonų tonų laivyno. Kita svar-

bi užduotis laukia tai sugriautas pabėgėlių ir tremtinių. Jau dabar, žiurint į svarbią ir reikalingumą, jie padalino Europą į keletą geografinių ruožų.

Vakarinė Europa. Čia priiskiriamos sąjungininkų šalys kaip Prancuzija su 40 milijonų gyventojų, Belgija su 8 milijonais, Holandija su 8 milijonais. Viso šiame ruože prieš Vokiečius, šios šalys suntiesie kurie mirė už savo tėvynę". Ir ten šalia Amerikiečio guli Jugoslavai, šalia Norvego — Prancuzas, šalia Lenko — Ispanas... Be abejo, tarp jų nemaža yra ir Lietuvių.

Šis karas nepasirinko vienos ar kitos tautos, jis spaudžia vienodai visas tautas. Europoje, Azijoje ir Amerikoje jau nemaža yra namų kuriuosna niekad negrįš tėvas, sunus ar brolis.

Ir štai po penkių metų Marso švaistymosi pasaulyje, užpakalyje jo seka Apokalypso raiteliai... Tai maras, badas ir visokios užkrečiamos ligos.

Žmonės gyvenantieji toli užfrontėje, ramiaje kampelyje, niekad nesupras ir nepajęs pažinti visų karo baisių, kada nervali pakrinka nuo kasdieninių bombardavimų, kada reikia veržti pilvo diržą, nes nėra kas valgyti.

SOVIETAI NEPRI-SIIMA UŽPUOLIKŲ VARDŲ

Dumbarton Oaks konferencijoje, kur Amerikos, Britanijos ir Sovietų atstovai taršasi apie ateities taikos ir apsaugos nuo užpuolikų programą, iškilo klausimas ir apie tai kas daryti su agresore užpuolike šalimi kuri pasirodys tokia iš pačių tų didžiųjų valstybių kurios daro planus suvaržyti kitas šalis nuo užpuolimo kaimyniškų žemių.

Tas klausimas labai svarbus, nes kaip gi pasaulio taikos palaikymo organizacija gyvuos be suvaržymo ir savo pačių narių. Sovietai neprisima jokio suvaržymo ir matyt nori pasilikti agresore, tik bausti kitas jai kitos blogą darys.

Sutarimus pasiekta kad diduma narių didžiųjų valstybių tarybos turi nubalsuoti panaudoti jėgą prieš agresorių arba užpuoliką. Bet kada pati kuri iš tų didžiųjų valstybių užpuls kitą šalį, ar ji pati turi teisę dalyvauti balsavime, nes ji paprastai balsuos prieš jos baudimą.

Tas privedė prie supratimo kad Rusija užpuolama savo kaimynės šalis dabartinio laiko, neturėtų teisės balsuoti savęs apgynimui. Tuo gi tarpu Sovietai, okupavę daug mažų šalių, atsisako duoti kitoms didesms valstybėms galimybę imti to užpuolimo klausimą spręsti, o reikalauja kad būtų palikta patiems bolševikams su tomis šalimis susitarti savotiškai.

Bolševikų atstovai taipgi atmetė Britų prašymą duoti patisinaudoti Rusų bazėmis teikimui Lenkams pagalbos prieš Vokiečius Varsavoje.

Taip tai Sovietai visose taikos ir apsaugos konferencijose elgiasi: nesikiškite į mūsų reikalus kur mes ką užgrobėm, tik tarkit viską taip kad išeitų musų naudai viskas kitkas.

kitoj vietoj kur nėra fabrikų, ištisi laukai siubuoja nuo sunkaus kviečio varpų, ten svytuos dalgiai, baubs karvės. Iš ten bus siunčiamas maistas tiems fabrike dirbantiems darbininkams, o anie siųs traktorius, automobilius, mašinas, dalgius...

Šiandien Europa badauja. Milijonai miršta. Ir kas viso to kaltininkas? Tai nazių režimas! Jis norėjo karo, jie ir pakels jo pasekmes. Kada aš prisimenu visus tuos nazių būdėlių išžudytus nekaltus žmones kuriuos man taip dažnai teko pamatyti Vokiečių užimtoje žemėje, aš klausiu ar mes galime dar gerai galvoti apie Vokietį.

Karas be neapykantos, be keršto tai lyg vedybos be meilės. Karas kuris vedamas prieš Hitlerišką režimą, prieš nazius, tai kova gero prieš blogą. Mes nenorime numirti, bet mes norime nugalėti priešą. Tai yra klaidinga manyti kad patriotas turi savo krutinę atstatyti užpuoliko kuloms. Ne! Jo prievole yra ji užmušti, o ne žudyti pats.

Reikia kad šia neapykanta oras būtų taip persunkęs kad patys medžiai rautųsi iš šaknų ir griūtų ant užpuoliko, kad akmenys patys keltųsi nuo žemės ir kristų ant priešų galvos, kad žemė prisivertų ir prarytų priešą.

Europos motinos, nežiurint kurios tautos, kurių sunai krito kare, pasirošusios Hitleriui gyvam esant išnarstyti kaukus, išdraskyti akis. Tokia didelė neapykanta Vokiečiams yra Senajame pasaulyje. Ir kada Vokiečiai bus paklupdyti ant kelių, nereikia sustoti prie sienos, reikia žygiuoti iki paties Berlio: Reikia žygiuoti iki višiškos pergalės, tik tada bus galima kalbėti apie taiką ir kurti Naują Europą.

Patys Kareiviai Taisosi Ginklus Pacifike

Naujoji Guinejoje, Pacifike, išlavinti mekanikai kareiviai dirba prie taisyimo įvairių ginklų, rankinėje dirbtuvėje, kur neturi veik jokių mašinų, bet darbą atlieka rankom, kaip senovėje meistrai atlikdavo. Šie mekanikai taiso viską nuo didžiųjų kanuolių iki mažųjų laikrodėlių.

Dienos Klausimais

Redaktorius: E. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

MUSU gyvenama laikotarpis drąsiai galime pavadinti defeatizmo laikotarpiu. Visi žino kas yra bolševikai, bet tik labai nedaugelis teisingai pasakoti apie juos tiesos žodi. Visi mato ka bolševikai ketina padaryti Europoje, bet iš žymesnių Amerikos vyrų tik vienas W. C. Bullitt tesirijo atvirai savo nuomonę išdėti.

Daug vilčių buvo dedama kad Republikonai pasuks griežtai prieš bolševikine kryptimi, netgi buvo tam tikrų simptomų kad jie ištikrui rengiasi tuo keliu nueiti. Betgi Gubernatoriaus Dewey Rugsėjo 8 Louisville pasakytą kalbą tas viltis išblaskė. Savo kalboje Dewey pabrėžė kad "keturiu didžiųjų" bendradarbiavimas turės ir toliau tęstis; tai reiškia kad ir Republikonai sutiks, kiek tai nuo jų priklausys, kad bolševikai išsudytų ir išmarintų eile Europos tautų. Stai tau ir didieji laisvės obalsiai! Kiek tai liečia Dewey džentelmeniškus atsiliepiamus apie Lenkiją bei jo švelniaširdiškumą, kai jis nurodo kad Lenkai motinai sunas ar vyras lygiai tokis brangus kaip ir Amerikietis, tai tie žodžiai, mums rodos, išskyrus norą rinkimų metu pasitikrinti galimai daugiau Lenkų balsų, kitos kokios reikšmės neturi. Nes galantiškumas Lenkės motinos atžvilgiu, koks jis bebūtų elegantiskas, jokių būdu nesulaikys bolševikų nuo Lenkijos subolševikinimo. Lygiai taip pat ir jo posakis kad ir mažos tautos turės dalyvauti pasaulinėje organizacijoje, anaipol nesulaikys bolševikų nuo Lietuvių tautos išsudydymo.

Iš Dewey buvo laukta konkrečių pasisakymų prieš bolševikų ekspansiją ir kaimyninių mažų ir vidutinių valstybių niokojimą, o susilaukta bendrų, romantiškų, bet tuo nemažiau tuščių, posakių. Taigi ir Republikonai yra defeatistai: žinodami kad bolševikai siekia pavergti eile tautų, jie ne tik nesirijta tų tautų ginti, bet net pareiškia kad su bolševikais reiks bendradarbiauti.

Lietuvių betgi yra visai kita padėtis. Jie negali su bolševikais bendradarbiauti ne tik delto kad tai būtų tolygu draugavimui su musų tėvų, vaikų ir visos musų tautos žudikais, bet ir delto kad tai vistiek neišgelbėtų musų tautos nuo mirties. Yra baisi padėtis, bet žiūrėkime jai tiesiai į akis ir neikiškime galvos į smėlį. Bolševikų likimas Lietuvoje reiškia Lietuvių žudymą, marinimą ir visos tautos išnaikinimą. Taigi vienintelė reali išsigelbėjimo viltis tėra galimybė kad vis delto tarp sąjungininkų ir bolševikų kils konfliktas ir bolševikai su visa savo sistema bus sutriuškinti. Užsimojimas gi su bolševikais bendradarbiauti tereikėtų bejėgi striausiškumą. Tokiu bejėgiu striausiškumu yra ir galvojimas kad bolševikai pasikeitė, kad jie dabar jau "geresni" ir panašiai. Įvykiai Syriuose ir masiniai suėmimai ir sušaudymai be jokio teismo visoje Lietuvoje, kaip buvo parašyta Rugsėjo 31 d. Garsė, tą ir taip jau nepagrysta optimizma visai išsklaido. Dar blogiau už striausiškumą yra kruvinųjų žinių iš Lietuvos slėpimas ir blankinimas. Visa tai prisideda prie Lietuviškos visuomenės migdymo ir liuliavimo, o tai savu ruožtu reiškia žalą visai Lietuvos bylai. Užtai visų musų pareiga yra visur ir visomis progomis plačiai Amerikos ir musų Lietuviškai visuomenei kuorųškiausiomis spalvomis teikti bolševikų nusikalstamųjų darbų faktus, del jų protestuoti ir nuolat juos priminti.

Tiesa, musų Lietuvių pajėgos mažos. Bet bolševikiškasis vėžys graso visai Europai, visų pirma rytinei jos daliai. Taigi mes kovoję prieš bolševikus nebusime vieni. Betgi žinokime kad, kaip gaisrą užgesinti tegalima sukėlus alarmą ir pašaukus gaisrininkus, tai lygiai taip ir nuo bolševikiško vėžio apsiginti tegalima nuolat visomis priemonėmis nurodant ir jo pavojų, o ne jį glostant ir dangstant. Lietuviška spauda ir organizuota visuomenė ypač paskutinių metu ta kryptimi ir eina. Betgi ta viską galima ir reikia dar labiau išryškinti ir dar labiau sugriežtinti.

Tuo tarpu didieji karo įvykiai artinasi į savo baigiamąjį laipsnį. Bulgarija ir Rumunija šiadien jau yra pusiau subolševikintos, ir nuo bolševikų apivalyti joms kaip ir nėra vilties. Jei dar neprasidėjo tai labai greitai laiku ir šiose valstybėse prasidės šviesiojo elemento žudymas ir deportavimas. Kitoje fronto pusėje Suomija, kuri iki šiol taip didvyriškai kovojo prieš Bolševikiją, šiadien jau gyvena paskutines savo nepriklausomo gyvenimo dienas. Kai Vokiečiai savo kariuomene iš Suomijos atitrauks, reikia, laukti, bolševikai, suradę kokį nors priekabių, Suomiją okupuos. Jie būtų, be abejo, šita ankščiau padarę, bet neįstengė.

Greta šitų karinių-politinių įvykių tuo pačiu metu vyksta ir kiti reiškiniai kurie rodo kad mes grįžtame į tamsų, barbarišką laikotarpį. Vadinamų "patriotų" siautėjimas, tyčiojimas iš moterų ir įvairių nevaldomi minios aistros pasireiškimai rodo kad Vakarų pasaulio kultura ir civilizacija yra begalo sumukus. Kada prieš ketveris metus Vokiečiai skuto galvas moterims, Vakarų pasaulis piktinosi šituo Vokiečių barbariškumu. O šiadien pats Vakarų pasaulis eina Vokiečių pėdomis. Viso šito akivaizdoje taip ir noris kartu su Nietzsche sušukti: "Viešpatie, viskas manyje buvo melas, ir tik mano puolimas buvo tiesa".

TARP kitokių visokių karo aukų visose šalyse randasi ir tie žmonės kurie jau nukentė, neteko gyvasčių ir kurie dar ir toliau nukentės — kurie savu noru ar sąlygų delei persimetė bendradarbiavimą su priešais okupantais. Vieni kolaboravo su bolševikais, kiti, bolševikus išvysius, kolaboravo su Vokiečiais. Tai Tik Lietuvos atveju. Tas buvo ir dar tebėra įvyriose šalyse kur karas tęsiasi. Tas šalis užimant sąjungininkams, gaujos žmonių, vietoje rupintis šalies greitesniu sutvarkymu,

KAS KĄ RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

Žodžiai Aukštyn,
Darbai Žemyn

Saryšyje su Kunigų Vienybės seimu Chicagoje, Broklyno Amerika rašo:

"Lietuvius, su maža išimtimi, yra judriausias asmuo Lietuvių visuomenės tikybiniame ir tautiniame gyvenime". Amerikos bendradarbis Juronis priduria: "Tik daugiau drąsos ir pasiaukojimo vienyti tikrų Lietuvių eiles".

Žodis labai vietoje, nes reikia kad "judriausi asmenys" pradėtų, ištisus, būti judrus ir baigti tą "didingos koalicijos" tragi-komediją tarp tikinčiųjų tautinių skaitlingų katalikų ir bedievių tarptautininkų ne-skaitlingų socialistų, neįėjant susitarimo su "tikraisiais Lietuviais" tautininkais.

Ar kunigai turės gana drąsos ir pasiaukojimo pasakyti savo keliems kreviu keliu nuėjusiems vadams, kad gana?!

pasileidžia kaip laukiniai gyvuliai persekioti, kankinti, bausti tuos kurie jų sprendimu buvo nusikaltėliais už tai ką jie veikė prieš sudarytose sąlygose.

Kas atsitiks Lietuvoje? Paveizdan, yra žinių kad bolševikams užėinant 1940 metais, tokie žymūs ir žinomi kunigai kaip Kemešis, Krupavičius, Šmulkštys, ne-skaitant jau šiaip politiškių oponentų ir visokių nepasitenkinusiųjų, džiaugėsi kad bolševikai duos jiems progą tautininkus pašalinti iš valdžios ir jie patys, kaip nors susitaisę su bolševikais, gaus valdyti.

Buvo kitų, kaip Paleckis, Gira ir kiti, kurie tiesiog pasidavė bolševikams ir išanksto inėjo į jų samokslą Lietuvoje esančią tvarką sugriauti ir įvedus terorizmą naikinti visokią atsparą kuri galėtų būti kada prieš komunistams. Kiti prie jų vėliau prisidėjo, tapdami kolaboracionistais. Ta pati istorija atsitarko ir Vokietijai inėjus. Visi džiaugėsi, išskyrus bolševikus, kad Vokiečiai "išlaisvins" Lietuvą iš bolševikų priespaudos. Vokiečiai vykdė savo tvarką kaip žiaurus okupantas, kaip darė bolševikai. Bet ir jiems su laiku dalis pradėjo talkauti.

Neskaityt bolševikų, kurie dabar grįždami į Lietuvą pradėjo vėl savo terora prieš visus nešitkimuosius, ar ir patys Lietuviai, neatsižvelgdami į sąlygas, vieni ir kitų okupantų sudarytas, gaujoms leis išsiaišti ir persekioti, bausti, net žudyti vieni kitus, ar jie rimčiau atsižvelgs į tą reiškinį? Rimtieji Lietuvos žmonės privaleitų griežtai nusistatyti vieni kitų nepersekioti, o žinomu aiškumu kaltininkus pavesti tam tikram sudarytam teismui teisti.

Butų naudinga tai skiepyti visoje tautoje dabar, nes musų ir taip mažai liks. Turėtų išnykti ta mintis ir iš čia atbėgusių Lietuvos žmonių, kurie net čia norėtų tai daryti, ir visai nekaltais, tik savo gyvuliškos pagiežos išliejimui. Naudingiau šaliai ir tautai bus jeigu visi rupinsis taupyti kiekvieną Lietuvį, ir ruošis kaip šį gaivinti, dirbti, atsisitatyti, vietoje tuščių kerštu apsimetus bėgioti, kurstyti, keršyti.

Lietuvoje visiems vietos ypač dabar užteks, tik padėkime jai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

LIETUVAITĖS DAINA

(M. Dagilėlis)

Aš žinau, man sakė nesykį mamaitė
Jog čia musų žemė, jog aš Lietuvaitė.

Iš širdies aš myliu Lietuvį šalelę,
Jų kalba išmokau garbint Visagalį.

Mane užaugino Lietuvos laukeliai
Ir dainų išmokė jos raibi paukšteliai.

I mane čia veizi iš dangaus aukštybių
Musų apgyvenę, Viešpatie Dievs galybių.

Ir dori seneliai, viengėnūs: atminge,
I Praamžių meldžias už mano tėvyne,

Ir šį mano balsą, Lietuvaitės malda,
Teišklausio Viešpatie, kursai viską valdo!

Iš širdies man veržias
Žodžiai kuokarščiūsiai:
Duok šviesos ir laisvės
Tėviškai, Aukščiausiai!

Reikės 10 Milijonų Darbų

•ZINOVAI tikrina kad karui pasibaigus šioje šalyje turės būti surasta darbo del apie 10 milijonų darbininkų. Kaip tik baigsis karas su Vokietija apie du milijonai darbininkų neteks darbų.

Bendrai šioje šalyje yra iki 55 milijonų žmonių gyvenančių iš darbo. Apie 45 milijonai jų turės darbus, kadangi šalies gyvenimas visas nesustoja niekad, bet laikams apskunkėjant tuoj pradeda augti milijonais bedarbių eilės, kada darbai sumažėja. Pereitą depresiją bedarbių skaičius buvo pasiekęs 10 milijonų žmonių.

Streikų Amerikoje Nėra

Šeši Amerikos darbo unių vadai buvo nuykę į Europos karo frontą iš pietavo su Gen. Eisenhower. Jie patyrė kad Amerikos kareiviai žino jog žinios apie streikus Amerikoje yra tik propaganda, ir kad tie darbininkai kurie stovi gatvėse prie dirbtuvių vartų nėra piketai, o tik gatvekarių laukiantieji.

•SVINAS naudojamas įvairiems gaminams dabar daugiau, nes jo daugiausia galima gauti nekariniams reikams.

Atsiminimai iš Okupuotos Lietuvos

Lietuvių Pergyvenimai, Vargai ir Kentėjimai Lenkų Okupacijoje po 1920 Metų

Rašo Karys J. V. VALICKAS.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Okupuotos Lietuvos Lietuviai buvo pasidalinę į tris centrus, butent: Vilniaus rajonas, kuris rupinosi greitu aptarnavimu Lietuvių Gardino apskrityje, Trakų apskrityje, Lydos apskrityje, Voločino apskrityje, Ašmenos apskrityje ir paties Vilniaus miesto Lietuviais. Švenčionių centras rupinosi švenčionių apskrityje, Bresslaujos apskrityje, Darnos apskrityje, Pastovų apskrityje ir švenčionių miesto Lietuviais. Gi Suvalkų centras rupinosi Gardino apskrityje dalimi, Seinų apskrityje ir Augustavo Lietuviais. Betgi svarbesniais reikalais tai Vilnius buvo centras visos Okupuotos Lietuvos Lietuvų.

Vilniuje, Lenkų okupacijos metu, išeidinėjo maždaug šie laikraščiai: Vilniaus Rytos, savaitinis, paskui išeidinėjo du kartu savaitėje su priedu Artojas, kurs buvo skiriamas kaimo ukininkams, miesto darbininkams bei prekybos ir pramonės šakoms; antras priedas buvo Aušrelė, skiriamas vaikučiams. Vilniaus Rytos buvo katalikiškos visuomeniškos-tautiškos minties laikraštis.

Vilniaus Aušra buvo mėnesinis žurnalas, leidžiamas kunigų aprupinti Vilniaus krašto Lietuvius tikėjimiška literatūra, bet kartu buvo ir tautiškas žurnalas.

Jaunimo Draugas buvo mėnesinis žurnalas, paskui pradėjo eiti du kartu į mėnesį, skiriamas jaunimui, redaguojamas katalikiškoje tautiškoje dvasioje.

Vilniaus Žodis išeidavo kartą į savaitę; šis laikraštis apėmė visokias šakas, kaip mokslo, ūkio, literatūros, teologijos ir kitas, bet daugiausia buvo pašvęstas politiniams reikalams. Vilniaus Žodis buvo tautinės-demokratinės minties laikraštis.

Studentų Žodis buvo neperiodinis leidinys, išeidavo keturis kartus metuose; tai buvo mokslo ir muzikos srityje skirtas žurnalas, leidžiamas pačių moksleivių.

Šitie laikraščiai pilnai aptarnavo Vilniaus krašto Lietuvius ir jų reikalus. Vilniaus Rytos redaktorium ilgiausia yra išbuvęs Julius Navikas, kurs buvo ir atsakomingsis redaktorius. Jaunimo Draugo redaktorium ilgiausia yra išbuvęs Adv. Antanas Juknevičius; Vilniaus Žodžio redaktorius ilgiausia buvo Dr. D. Alseika ir Jonas Latvys.

"MILIJONIERIŲ" GADYNĖ

Pirmomis dienomis po paliaubų mūsų Lietuvius su Lenkais, Vilnijos kraštą Lenkai vadindavo "Litwa Srodkowa" (Vidurinė Lietuva).

Žmonių gyvenimas Vilniaus krašte pradžioje buvo ganėtinai laisvas. Iškart Vilniaus krašte gana plačiai buvo vartojama Lietuviškos "Ostmarkės" ir Lenkiškos markės, "Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa" (Lenkų Skolinamosios Kasos). Nupigus Lenkiškos markės žmonės turėjo jų galybės, kad paprastas piemuoz už vienos dienos paganyką karvių gaudavo apie milijoną Lenkiškų markių. Valiutoje kilo didžiausias chaosas. Jau paprastiesiems kaimo žmonėms tokie skaičiai buvo nesuprantami, visi buvo milijonieriai. Tuo dar metu Lietuviškos "Ostmarkės" buvo geresnėje vertėje, tat žmonės gaudytė gaudydavo Lietuviškus pinigus, kurių vertė umai pakilo.

Dar egzistuojant Lenkų valiutos chaosui Lietuvoje pasirodė LITAS ir Ostmarkės palengva išėina iš apyvartos, be jokio beveik žmonių nuostolio. Lietuvos Litas pradeda skverbtis ir į Vilniaus kraštą, kas labai Lenkams nepatiko politiniais sumetimais. Tuo metu dar Vilniaus kraštas buvo labai neaiškioje padėtyje, nes nebuvo žinoma tikrai kas Vilniaus krašto valdys. Tarptautinėse instancijose dar tęsėsi bylos.

Lenkų įjegos nebuvo užtektinai gausios politišku atžvilgiu. Gausingiausi buvo Gudai arba kaip jie save vadino "Tuteiši", bet Gudai politiška nebuvo organizuoti kad galėtų "Litvos Srodkowos" valdžią paimti į savo rankas. Lietuvių organizuotumo irgi truko, bet Lenkai su Lietuviais galima sakyti visai nesiskaitė, ir jie, nors Vilniaus krašte taip pat neturėjo organizuotumo, kiek galėdami kiekvieną atliekamą namie Lenkų siųsdavo Vilniaus kraštan, ir kariuomenės pagalba į Litvos Srodkowos valdžią sugužėjo Lenkiškos dvasios žmonės. Jie matydami kylantį Lietuvį ir Gudų tautinį susipratimą, stengėsi kuogreičiausia inkorporuoti Vilniaus kraštą arba Litvą Srodkovą į Lenkijos valstybės ribas ir padaryti ją nedalomą Lenkijos respublikos dalimi.

Lenkai greit paleido plepalus kad jie Vilniaus krašto žmones aprupint druska, kerosinu ir gultaliniu, bet tas Vilniaus krašto nei Lietuvų nei Gudų neviliojo. Vilniaus krašto miškai pilni buvo Lietuvių partizanų, ir tai buvo pusėtinai gerai organizuoti. Žmonės vis laukė kad tai bus kokie tai plebisicital-balsavimai prie ko Vilniaus krašto žmonės panorės prisidėti, prie Lietuvos ar prie Lenkijos. Lietuvius partizanų Lenkai stropiai sekėdavo, kuriuos pagajidavo arba nužiuždavo įtartinai, tuojau areštuodavo

Vladas Radziulis

Vienas iš jaunesnės kartos Vilniaus krašto Lietuvių rašytojas-poetas.

ir labai kankindavo. Bet liaudis partizanus labai rėmė, partizanai gulėdavo ir gyvendavo miškuose, atėidavo ir į kaimą ir žmonės juos primindavo ir maitindavo. Miškuose partizanai lavino piemenis ir berniokus kaip vartoti ginklas, vienu žodžiu ruošė kovai prieš Lenkus. Piemenys atnešdavo partizanams miškuose valgyti ir pranešdavo gaudamus žinias.

LENKŲ SMURTAS SU VILNIAUS KRAŠTO PRIJUNGIMU

Litvos Srodkowos delegacija nuyko Varšavon ir, žinoma, paprašė kad Lenkų valdžia priimtų Litvą Srodkovą į savo korporaciją, ką Varšavos valdžia mielai ir padarė.... Paskui už kiek laiko žmonės sužinojo kad pasauliui paskelbta jog Vilniaus krašto žmonės nusibalsavo prisidėti prie Lenkijos, o toji delegacija tik pildžius Vilniaus krašto žmonių valią....

Betgi tokių balsavimų, kiek man yra žinoma, niekada Vilniaus krašte nėra buvę, nes negausinti Lenkai Vilniaus krašte balsavimus-plebicitą būtų pralaimėję.

Kaip greit priėmė Varšavos valdžia Vilniaus kraštą į savo nedalomą Lenkiją, taip greit Vilniaus krašte buvo pradėta gundinti žmonės kad eitų balsuoti rinkimams Lenkijos Seimo, nes tuo laikotarpiu buvo Lenkijoje rinkimai ir tuo metu Lenkai norėjo tikrai Vilniaus kraštą sucementuoti su Lenkija. Betkiek teko girdėti, tuos rinkimus Vilniaus krašto Lietuviai boikotavo ir nepripažino, taipgi diduma Gudų pasekė Lietuvius pavyzdžiu. Kaip greit tie rinkimai pasibaigė, tai Lenkai, susitvarkę kiek valdžioje, bandė išgelbėti chaosingą Lenkijos valiutos padėtį. Jie įvedė Zlotus, kurie egzistavo iki šio karo pradžios. Įvedę zlotus kaipo le-galę valiutą Lenkijoje. Lenkų valdžios ponai labai apmovė savo piliečius: valdžia niekam veik neleido žinoti datos kada markės išėina iš kuroso, bet pagavo piliečius visai išnetęčių, ir tokiu būdu milijonai markių liko valstiečių kišeniuose be vertės. Piliečiai labai susipiktino tuomi, taip skaudžiai nukentėję, bet valdžios ponai iš to be abejo labai daug laimėjo.

Lenkijos kurimosi pradžioje, ten valdžia buvo pusėtinai demokratiška, galima sakyti kalicinė, tat ir tautinės mažumos nejautė Lenkų kumščio tokio savorio, užtat ir Lietuvį tautinis susipratimas galėjo būti plečiamas, ir jis kilo iki 1927 metų. Berods tik vienoje Trakų apskrityje veikė apie 127 Lietuvų mokyklos; Lenkų mokyklų nebuvo galima nei su žvake rasti Lietuvų apgyventose vietose. Apie 1927 metus Vilniaus krašto Lietuviai jau turėjo pusėtinai inteligentijos ir mokytojų, taip kad jau beveik buvo aprupinta kiekvienas Lietuviškas kaimas ir Lietuviška mokykla.

Nuo atgavimo Lietuvos Nepriklausomybės iki 1927 metų okupuotoje Lietuvoje Lietuvų švietimas žengė suoliais pirmyn.

Tat buvo užsibrėžta atlietuivinti apgudėjusius Lietuvius kaimus, įsteigti Lietuviškas mokyklas apgudėjusiuose Lietuviškuose kaimuose ir šviesti žmones Lietuviškoje dvasioje. Tokių apgudėjusių vietovių buvo beveik visur apart Trakų apskrityje ir švenčionių. Reikėjo daryti žygiai atlietuivinimui Lydos, Suvalkų, Seinų, Darnos, Bresslaujos, Ašmenos ir kitos apskrityvs.

(Bus daugiau)

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.25

Didelis, gausiai paveiksluotas Sappinykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

Vokiečiai sumušė mūsų viršilą

Iš karto, kai atvykome iš Vilniaus, apie porą savaitę santikiai su Vokiečiais Kaune buvo labai geri. Jie viską mieste žinojo — kur yra bolševikų lizdai, kur slapta varoma degtinė ir pranešdavo mums. Paskui Vokiečiai ėmė mus užkabinėti.

Taip, sakysime, apie Sausio pabaigą, mus, visą komandą, nuvedė į pirtį. Gryžtant mums rikiuotėje iš pirties, Vokiečių gurguolė, prisėdus kareivių, kiek tik galint arkliais, paleido tiesiog per vidurį mūsų rikiuotės. Laimei, nei vienas kareivis nepapuošė po arkliais. Mes visi buvom beginkliai. Tik vienas viršila turėjo revolverį. Jis, išsitraukęs revolverį, šaudydams į viršilą, norėdamas jį sulaukyti. Bet nei Vokiečiai į viršilą, nei viršila į Vokiečius nepataikė.

Visa tai įvyko Gedimino gatvėje prieš Vokiečių generalinį štabą. Iš štabo išbėgo su ginklais daugiau Vokiečių. Suėmė mūsų viršilą, nuginklavo ir nusivariė į štabą. Viršila, mūsų vadovybės išlaisvintas, grįžo į kareivines, bet Vokiečių gerokai buvo sumuštas.

Tada mūsų santikiai su Vokiečiais jau buvo neokie. Mes kiekvieną vakarą buvom pasirengę nuo jų gintis, nes buvo sakoma jog jie ateis mūsų nuginkluoti. Kai tik, budavo, ateina vakaras tuojau mes pasirengiam kulkosvaidžius ir budim iki ryto. Visame mieste sustiprinom sargybas. Ėjo gandai kad Vokiečiai pulsią Lietuvos banką. Pasiuntėm ir ten savo sargybą su kulkosvaidžiu.

Pradžioje karo su bolševikais — mes atimam Jezno miestelį

Vieną kartą, Vasario mėnesį, grįžęs iš sargybos, girdžiu mūsų kareivius besikalbant jog raštinėje užrašinėja vyruvykti į frontą prieš bolševikus. Nuėjau ir užsirašiau.

Rytojaus dieną apie 15 žmonių iš mūsų komandos su svertimuju karininku nuvyko į komendanturą. Ten radom jau apie 60 ar 70 pasirengusių vyrų. Tą pačią dieną išvykom plentu Prienų link. Kiti buvo apsiginklavę šautuvais, o mes, kulkosvaidininkai, nešėm vieną kulkosvaidį. Prienuose parą pailsėję, išvykom Jezno link. Atvykę netoli Jezno miestelio, apsisistojome miške laukti vakaro. Sutemus išvedė mus iš miško, ir mes ėmėm siausti miestelį su bolševikais. Naktis buvo tamsi, ukanota; visur purvas. Iš miestelio buvom gavę žinią jog bolševikai turį įsitraukę kulkosvaidžius į bažnyčios bokštą. Mums buvo įsakyta, pamėčius raudoną rakietą, gulėti vietoje, šaudyti ir šaukti valio.

Miške stovėjo ir Vokiečiai su viena patranka. Apsiautaus miestelį, visur buvo tylu. Niekur nei vieno šuio. Staiga pasirodė viena-kita raudona rakietas. Mes atidarėm į miestelį ugnį. Iš miestelio pasigirdo kulkosvaidžių tratėjimas. Bet, kai tik Vokiečiai paleido kelis patrankos sviedinius, bolševikų kulkosvaidžiai nutilo, o mes tik šaukėm ir šaukėm valio. Pagaliau palengva ėmėm žygiuoti į miestelį. Bolševikai buvo jau pasitraukę iš miestelio Vilniaus link. Mums užėmus miestelį, gyventojai mus labai palankiai pasitiko. Atsirado ir klebonas. Pakvietė mus į kleboniją, ir kuo turėdamas pavaišino.

Miestelį paėmus, atvyko viena kuopa musiškių, o mes Kauniškiai grįžom atgal. Bekeliaujant man atplyšo bato padas. Toliau su tokiu bato eiti buvo neįmanoma. Padą paršau virvele ir taip grįžau Kaunan. Gryžė ir vėl ėjom į sargybas banke, komendanturoje, kalėjime ir kitur.

Santikiai su Vokiečiais ėjo vis blogyn. Į šančius atvyko Vokiečių jurininkai spartakai. Jie mūsų kareivių labai nekentė.

Prano Eimučio nušovimas Kaune

Kovo mėnesio 18 dieną, man grįžus iš sargybos ir pavalgius pietus, įbėgo į kareivines komandos viršininkas Goštautas ir šaukia:

— Vyrai, rengit kulkosvaidžius! Vokiečiai užpuolė Metropolio viešbučio sargybą ir nušovė mokomos komandos Prano Eimutį! Pasirengit ir laukit įsakymo.

Tas istoriškas atsitikimas įvyko 1919 metais, kai Lietuviai santikiai su bolševikais, su Vokiečiais ir su Lenkais ėmė įsitempti.

Pasirengėm ir laukiam kas bus toliau. Kulkosvaidžius parengėm ir išstatėm balkone. Vokiečiai apsiginklavę jodinėja ir vaikščioja gatvėmis. Taip pat ir mūsų kareiviai vaikščioja pulkeliais. Tačiau vieni kitiems nieko nedaro.

Vakare, sutemus, iš mūsų komandos išrinko apie 50 kareivių su vienu kulkosvaidžiu ir išvedė į Metropolio viešbutį, kur buvo apsisistojus užsienio misija. Mus suvedė pro užpakalines duris. Kulkosvaidį pasistatėm prieškambarį ties didžiomis durimis. Atėjė radom ir daugiau mūsų kareivių. Buvo ir keli Prancūzų karininkai. Aš buvau paskirtas pirmuoju numeriu prie kulkosvaidžio, o kulkosvaidis buvo parengtas šaudymui. Kiti kareiviai buvo išskirstyti po visą viešbutį. Antrame aukšte prie kiekvieno lango stovėjo dėžė rankinių granatų. Man buvo įsakytas, jeigu didžiasias duris Vokiečiai atidarys ir puls į vidų, paleisti kulkosvaidį į darbą.

Praėjus apie pusę nakties, priėjo prie manęs Prancūzų karininkas ir sakė: — Leisk mane prie kulkosvaidžio, nes Vokiečiai tuoj puls į vidų.

Aš neleidau. Tik buvo girdėti kažkas atidarė išorines duris, bet ir vėl uždarė. Taip išbuvom visą naktį be didesnių įvykių. Rytą pakeitė mus kiti sargybiniai, o mes grįžom į kareivines.

Lapkričio mėnesį iš mūsų kuopos išskyrė apie 25 kareivius su vienu puskarininku. Į jų tarpą ir aš patekau. Paėmėm iš belaisvių stovyklos apie 200 belaisvių ir išvažiavom į Eglaitės miškus į darbus. Miškas buvo pilnas visokios Vokiečių paliktos karo medžiagos. Mes tą medžiagą tvarkėm ir gabenom kur buvo nurodyta. Dirbom iki 1920 metų Vasario mėnesio. Baigė darbus, grįžom į Kauną. Aš buvau paskirtas į 8-to pėstininkų pulko 6-tą kuopą. Čia mane pakėlė jaunesnioju puskarininku. Kuopoje nebuvo nei vieno eilinio kareivio, buvo tik puskarininkai, viršila Strazdas ir kuopos vadas leitenantas Šližys.

Po poros dienų iš skyrimo punkto gavome naują, Tauragiškių Zemačių ir prasidėjo naujų mokymų. Darbas ėjo labai skubiai. Mėnesį pamokė, išvykome į frontą prieš Lenkus ties Žaslais ir Ziežmariais. Apsistojom Miežonių kaime prie Kaišiadorių. Pastovėję kelias dienas, gavome įsakymą užimti barą.

Aš gavau dokumentus kad esu atleidžiamas iš kariuomenės kaip atitarnavęs metus savanoris ir nemobilizuojamų metų. Gryžęs į savo kaimą, tuojau stojau tarnauti į miliciją. Tuomet ir milicijoje buvo sunki tarnyba: be paliovos reikėjo kovoti su visokiais vidujiniais priešais, miškai buvo pilni plėšikų, kaimai pilni dezertyrų, degtindarių, ir tt.

Užrašė Jaun. Pusk. J. Norvila, Šiauliai, Kovo 13, 1937.

PAAIŠKINIMAI

(Apie kiek anksčiau minėtus žygius)

(1) Į komendantūrą nevažiavom, bet šautuvus pasiėmėm, o taip pat ir po 15 šovinių iš kareivinių. Vežikus radom bestovinėčius prie kareivinių rajono. Sėdėdami į roges, šautuvus užsitašėm ir pirmą kartą viešai pasirodėm ginkluoti Vilniaus gatvėse.

Iki 1919 metų Sausio 1 dienos, taigi iki čia kalbame įvykių, ginklų ir sargybas veždavom slapta, nes ištikro Vokiečiai tuoj nuginkluodavo. Tą dieną Vokiečiai mus jau nebelietė, ir jų vėliava nuo Gedimino pilies kalno bokšto jau buvo nuimta, iškelta Lietuvos vėliava. Vilniaus gatvėmis važiuojame, ant kelių pasistatę šautuvus, tuo savo pasirodymu stebindami Vilniaus gyventojus.

Išlipom vadinamame Veršių sode arba Veršinėje prie Gedimino Kalno. Vežikus paleidom, o mes, išsirišę po du, nuėjom Gedimino Kalnan. Vėliavą jau radom atvežtą iš Lietuvos Tarybos. Ją atvežė karo valdininkas Petras Gužas. Su

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

VIEŠNIA IS CHICAGOS

Iš Chicago atsilankė p. Veronika Balsienė. Ji čia praleido atostogas, viešėjo pas savo brolio dukterį Antonetą Kubilienę ir brolio sūnų Antaną Bartkų. Atlankė savo draugus: M. Mačerauskienę, Aleką Lumpicką ir Maikį.

Iš čia nuvažiojo į Clevelandą, ten apsilankė Lietuvų Kultūriniam Darželyje ir labai juo gerėjosi. Tokio paminklinio Darželio neturi jokia kita Lietuvos kolonija Amerikoje, ir Clevelando Lietuviai už jo įrengimą verti pagarbos.

Paskui prasidėjo lankymai giminių ir draugų: viešėjo pas savo brolių ir brolienę Antaną Bartkų, pas Petkus, pas brolienę Marę Bartkienę. Ji priėmė išsivisčius, su draugu Dominiku Jokubaičiu nusivėžė į farmas pas Steponavičius ir čia turėjo gerus laikus.

Sugrįžus, apsilankė pas savo dukterį Julę ir jos vyrą Nerauskį. Viešėdama pas dukterį, atlankė buvusią brolienę ir jos vyrą Joną Lapiečių, ir biznierių Urbšaičius ir Dumbliauskus, greta Dirvos.

Neužmiršo apsilankyti Dirvos redakcijoje, ir kaip ilgą metų Dirvos skaitytoja vėl atnaujino savo prenumeratą. Ji Chicago gyvendama per daug metų skaito Dirvą ir su ja nesiskiria.

Smagiai praleidus atostogas šiuomi per Dirvą siunčia savo draugams ir giminėms širdingą padėką.

Pas Matildą Sideriutę vaišėna iš kariuomenės parvažio jos vyras kareivis. Gryžtant jam tarnybon, ji pati išvažiojo palydėti jį į Kaliforniją. Kalnas.

•ALIEJAUS industrijai leista padidinti petrolejaus gamybą po 105,900 bačų į dieną daugiau per rugsėjo mėnesį. Tuo būdu šį mėnesį aliejaus bus pagaminama aukščiausias kiekis istorijoje — po 5,051,300 bačų kasdieną.

•TERMOMETRUS išrado mokslininkas Galileo 1592 metais.

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisuntimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi rūpesnio ir vargo su gaminiu valgių, privalo įsigyti šią naudingą knygą.

Reikalaukit "Dirvoje"

Amerikos Vaikams Lietuviškas ELEMENTORIUS

Vaikams tarp 5 ir 10 metų amžiaus.

"Dirvos" Knygynas gavo naujausių, aiškių mažiems vaikams Lietuviškai mokytis Elementorių — SPINDULĖLIS Dalis I — iš kurio su mažą tėvų pagalba jūsų vaikučiai lengvai galės prasimokyti Lietuviškai skaityti ir rašyti. Elementorius gražiai paveiksluotas, kiekvienas vaikas ir mergaitė norės jį vartyti, skaityti ir mokytis.

Kaina su prisuntimu 50c

MARGUČIO DAINOS

Pasikubinkit įsigyti šią mažą, kišeningą "MARGUČIO"-VANAGAIČIO dainų knygėlę — tai yra trečia Dainų knygelė, naujausių, gražių dainų rinkinys, nekurios jų su gaidomis. Iš šios knygelės galėsite išmokti pasidainuoti sau visas mėgiamiausias Vanagaičio dainas, kurių gaidas mokat, o žodžių pilnai nežinot. Apie 40 dainų —

KAINA TIK 25c.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykit prisųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio.

PAŠTŲ prenumerata Dirvai galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko pribūti administracijai, įdekit laišką \$2 ir pasiųskit su savo adresu.

Senų Namų Daktaras

Pirmutinis Lietuvis Popieriuotojas Clevelande ISPLYSUSIŲ KAMBARIŲ TAISYTOJAS Vincas Debesis 7605 Star Ave. EX. 0417

50 YEARS of Banking Usefulness

SAVINGS • CHECKING LOANS • TRUSTS • ALL BANKING SERVICES

Du Budai

TAUPYMU PINIGŲ

Pirkit daugiau karo bonų ir stampų.

Padėk kiek į banką kiekvieną mokėties dieną — čionai į

Society Savings

127 Public Square

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo dakratų receptus atsakant. Kreipkitės į savo vietausio vaistinės visokius reikalus.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland Telefonas ENdicott 8618

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAIN 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaisau paskolas pirmo morkgeio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemus A. Wilkels

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Šermenims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vieta

6202-04 SUPERIOR AVE. Henderson 9292

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmą šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius), ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6730

BALTIMORE, MD.

MARGOS ŽINUTĖS

Sekmadienį, rugsėjo 3, Dainos Draugijos Choras dalyvavo tulų Lietuvos žydų 50 metų vedybinių gyvenimo sukakties minėjimo iškilnėse. Tie patriotingi Lietuvos žydai minėdami savo auksinį vedybinių jubiliejų užsivertė Dainos chorą padainuoti jiems Lietuviškas vedybines dainas, kurias jie taip mėgsta, ir patys pasirinko tulas savo mėgiamas dainas, jų tarpe ir "Pasiėjau žalią Rutą". Visos Lietuviškos dainos kurias choras dainavo buvo atspausdintos puošniame sukaktuvių programme, su jubiiliatų paveikslais, ir pasiliks ne tik žydų bet ir Lietuvių istorijoje.

Žymus vietos biznierių ir energingas veikėjas tautinėje dirvoje, J. A. Gutauskas su žmona Darbo Dienos švenčių

proga išvyko atkankyti savo brolių New Haven, Conn., ir serį Worcester, Mass. Gryžo patenkinti savo įspūdžiais, tik apgailestavo kad rado sunkiai sergančią savo broliene p. Gutauskiene.

Baltimorės Liet. Draugijų Taryba ir Dainos Choras energingai rengiasi prie "The United Nations Victory Pageant ant Bazar", kuris įvyks spalio 8 iki 12, Fifth Regiment Armory salėje.

Dvi didžiausios ir turtinčiausios vietos pašalpinės draugijos, DLK. Kėstučio ir DLK. Mindaugo veda pasitarimą sujungti jas abi į vieną. Jeigu jos susijungtų, kas neabejotai ir įvyktų, tai atliks didelį ir naudingą darbą Lietuvių šeimovijoje.

Jos susivienijamos sudarys vieną didelę pašalpinę draugiją su 800 narių ir su \$90,000 kapitalo. Linkėtina joms gero pasisekimo tame užsimojime.

TOLIMI SVEČIAI.

Paskutinę Rugsėjo savaitę lankėsi Baltimorėje ponis Agota Pranskietienė su sunum Augustu iš New Yorko, ir pp. Magdalena Valatkienė iš Roslindale, Mass., ir Ona Blažienė iš Staughton, Mass. Ponia Pranskietienė yra P. Jaro dėdienė, o ponios Valatkienė ir Blažienė yra ponios Jarienės pusseserės. Jos atvažiuo atkankyti jau senai sergančią p. Jarienę ir viešėjo visą savaitę pas Jarus ir Skulius. Skulienė yra Jarienės tikra sesuo.

P. P. Jaras.

•AMERIKOS kariai namie ir užjuriuose per Padėkos dieną bus aprūpinti kalakutiena taip kad galės prisivalgyti iki sočiai. Be to, jau dabar gaminama 12 uncijų dėžės kalakutienos kuri bus išdalinta ne laisvėn patekusiems Amerikos kariams per Raudonąjį Kryžį.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

YOUNGSTOWN

ŽINUTĖS

Lietuvių Dienos 10-tas metinis šv. Pranciškaus Lietuvių parapijos piknikas Rugsėjo 3 buvo sekmingas. Suvažiavę i pikniką Lietuviai linksmai praleido laiką prie geros muzikos ir įvairių žaidimų.

Gaila kad pasaulinis konfliktas viešus parengimus nuskriaudė jaunimui, bet yra vilties kad ateinančio mėto Lietuvių Dienos parengimas bus didesnis ir linksmesnis, nes dauguma mūsų jaunimo gal bus pargyžęs iš karo lauko tarp savųjų ir mylimų draugų.

MIRĖ Motiejus Baratinas. Rugsėjo 5 savo namuose mirė M. Baratinas. Prie jo gyveno jo netekęsis duktė, Rožė. Jis mirė staiga, širdies liga, sulaukęs 74 metų amž. Palai-

dotas Rugs. 9; pamaldos atsi-buvo Lietuvių šv. Pranciškaus bažnyčioje.

Velionis buvo šio miesto ilgametis gyventojas ir veiklus tautiškai katalikiškoje dirvoje, rimtas žmogus. Gaila netekus tokio žmogaus kuris visada neatsisakė remti savo tautos ir kultūros reikalus. Jis daug prisidėjo prie suorganizavimo draugijų ir dabar gyvuoja-jančios Lietuvių parapijos.

Marė Goodoff-Zukauskienė su savo duktere Kastancija, iš Mexico, Maine, viešėjo pas savo žentą ir dukterį Marks.

Viešnios dalyvavo ir Lietuvių Dienos piknike ir pasipažino su kitais Lietuviais. Rep.

Expert Phono Radio Service

AND WASH MACHINE REPAIRS. Taisyso darbas visokių išdirbimų ir modelių. Greitas ir geras patarnavimas.

7313 Wade Park Ave.

HE. 2579

Skalbiamų Mašinų Taisyimas

Visas darbas garantuotas. PERKAM SENAS SKALBIAMAS MAŠINAS NEŽIURINT JŲ AMŽIAUS IR STOVIO.

HE. 8458

Saukit po 6:00 vakare. (34)

ST. CLAIR SALES and SERVICE

GAS and OIL Motor Work Brakes Body & Fender Painting

SAM KATZ, Proprietor

6623 St. Clair Avenue

Cleveland 2, Ohio Business EN 9561 Res. YE 5016

LA SCALA OPERA CLEVELANDE

Didžiausias rudenišs Operų Festivalis bus kuomet į Clevelandą atvyks Philadelphia La Scala Opera Company, perstatymui eilės operų Public Auditorijoje, pradėdant spalio 4. Atvyks eilė žymiausių operos žvaigždžių ir jas galės matyti ir girdėti kiekvienas Clevelandietis, nes įžangos kainos bus visai prieinamos.

Daugelis Clevelando organizacijų teikia savo nuosirdžią paramą viešiam komitetui kuris susideda iš: Mr. Harry Payer, Henry M. Busch, Appeals Court Judge Daniel E. Morgan, Harvey J. Humphrey, Charles H. Kellstadt, B. D. Nicola, Harry D. Sims, Williams A. Stinchcomb ir Mrs. Norma Wulff.

Al Sirat Grotto pasiėmė remti pirmutinio vakaro operą "Tosca", ir tai bus Grotto Naktis. Katalikių Moterų Klubų Federacija atsi-garė tikietų pardavimo būdėlę Hollenden Hotel kooperuojant su Cleveland Council Knights of Columbus. Cleveland Rotary remia operą "La Traviata" ir Kiwanis dirba už "Il Trovatore". Prisideda eilė Clevelando industrinių firmų.

Sekmadienio vakaro perstatymas "Lucia Di Lammermoor" remiama The Thompson Products Company. Clevelando sezonas Philadelphia La Scala Opera Company susidės iš septynių operų: Spaliu 4 — "Tos-

ca"; Spaliu 5 — "La Traviata"; Spaliu 6 — "Il Trovatore"; Spaliu 7 — "La Boheme" (po pietų); vakare — "Aida"; Spaliu 8 po pietų — "Il Pagliacci", vakare — "Lucia Di Lammermoor".

Clevelandiečiai operų mėgėjai turės progą girdėti mylimus savo dain-tan Opera, k. tai: Bruna Castagna, ninkus dalyvavusius su Metropoli-Zinka, Milanov, Dorothy Kirsten, Nino Martini, Alexander Sved, Giovanni Martinelli ir daug kitų.

Tikietai išanksto gaunami Taylor's Department Store, kainos — \$1 iki \$3.50. Vaikams puš kainos.

AKINIAI

galima gauti pas D-RA MATULAITI (Lait)

7829 Euclid Avenue

WALDORF RECREATION

Bowling ir Billiards Naujoje vadovybėje.

5802 Euclid Avenue

Cia jums geriausia patiks praleisti liuoslaikis. Naudotis gali lošų lygos ir privaciai.

EXpress 1035

THE CLEVELAND ELECTRIC ILLUMINATING COMPANY

Unijos Vadovybė Grąšina, Laužydama Savo Kontrakta, Sulaikiti Elektros Patarnavimą

Publikai Kurią Mes Aptarnaujame:

Sausio 13-tą šių metų Lokalas Unijos No. 270, Utility Workers Organizing Committee, C.I.O., ir The Cleveland Electric Illuminating Company pasirašė sutartį kuri turi tęstis iki sekančių metų Sausio 31 dienos.

Ši sutartis nustafo kad bėgyje to laikotarpio neturėtų būti streikų mūsų darbuose ir kad nebūtų grąšinima streikų.

Betgi vadovybė Lokalo No. 270 tiesioginiai sulaužė savo Unijos sutartį padarydama grąšinimus streikuoti. Tas buvo padaryta pranešimu į National Labor Relations Board, į National War Labor Board ir U. S. Department of Labor apie Unijos pasiryžimą praveisti balsavimą del streikavimo.

Aikšiausias tikslas šio streiko grąšinimo yra tai paįtekmėti National War Relation Board ir tokiu budu pastumėti užsimanymą iš Unijos pusės gauti bendrą algų pakėlimą po 7 centus į valandą tiems šios Kompanijos darbininkams kuriuos Lokalas No. 270 atstovauja.

Sulyg mūsų kontrakto yra sutarta kad tokis algų pakėlimo reikalavimas "yra nesuipratimo klausimas ir bus bendrai patiektas išsprendimui per National War Labor Board".

Regional War Labor Board Ėmė Dalyką į Savo Rankas

Šis sumanymas buvo bendrai paduotas. Taryta iš trijų narių nuskirta per Regional Board išklausė abi nesuipratimo puses. Taryta nuo savęs rekomendavo, du prieš vieną, kad Regional Board priėjo išvados jog toks siuylimas mokestį pakelti nepriimtinas.

Nelaukiant kokio žygio imsis Regional Board del tos tarybos raporto, Lokalo No. 270 vadovybė tuoj pareiškė savo pagrąšinimą streiku tiesioginiai sulaužant savo sutarties išlygas — neatsižvelgiant į faktą kad visuomenės interesai, kaip lygiai ir Unijos ir Kompanijos, reikalauja teisingo išsvarstymo laisvo nuo spaudimo ir grąšinimų.

Unijos vadovybės grąšinimas streiku yra grąšinimas visuomenės interesams. Tai yra grąšinimas sulaikyti elektros šviesos ir pajiegos tiekimą Clevelande ir 131 kituose miesteliuose šiaurinėje Ohio — užkirsti galimybes 350,000 šios kompanijos kostumerių, ir 1,350,000 žmonių, naudotis elektra — suparalizuoti gatvekarių transportaciją ir sukliudyti geležinkelų operavimą — uždaryti šimtus karo industrijų, išmesti 300,000 karo darbininkų iš darbo, ir sulaikyti karo produkciją taip butinai reikalingą mūsų šalies ginkluotoms jiegoms dabar kariaujančioms keliuose karo frontuose.

Karo laiku ar taikoje, teikimas elektros patarnavimo visuomenei priklauso nuo šios Kompanijos darbininkų prisilaikymo savo darbo sutarčių kurias jie pasidarė, ir teisingo savo pareigų išpildymo kaip sutartys reikalauja.

Unijos Vadovybės Oglicacijos ir Sutartys

Aikšiausia pareiga yra iš pusės Lokalo No. 270 vadovybės — kuris atstovauja 1770 operuojančių, prižiurinių ir kitokių darbus dirbančių šioje Kompanijoje — laikytis savo Unijos sutarties, atsaukti sulaužymą Unijos susitarimo ir atmesti tuojau ir besilyginai savo pareiškimą apie pasiryžimą praveisti streiko balsavimą.

Jeigu nebūtų išpildyta ši moralinė, visuomeniška ir patriotinė obligacija, vienatinė greita priemonė prailinti streiko grąšinimą — ir baimės ir teroro kę tas su savim atneša — lieka patiems eiliniams Lokalo No. 270 nariams priversti Unijos vadovybę sulaikyti streiko akciją.

Visuomenės interesai, ir taip pat interesai rimto santikiavimo tarp darbininkų ir kompanijos, reikalauja kad Lokalo No. 270 nariai padarytų galą grąšinimui streiko ir terorizmo.

Su tikra pagarta,

Allen G. Bradford
President.

THE CLEVELAND ELECTRIC ILLUMINATING COMPANY

MES DUODAM IR IŠKEICIAM EAGLE STAMPS

THE MAY CO'S Basement

Plunkenom Dabintos!

Sequin Dabintos!

Žibučiais Dabintos!

8105

NAUJOS

Rudeninės SKrybėlės

5.95 IKI 2.95

Patys papuošalai ant jūsų rudeni-nės skrybėlės pasako jos naujumą! Jos papuoštos skaidriais žibučiais kad žerėtų nakties meta... bliz-ganti sequins šiaip linksmoms išsi-goms... puikios naušėjų plunk-snos prie rimto, gražių jūsų drapa-nų! Naujaisių spalvų.

The May Co. Basement

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Dalyvavo Demokratų Konvencijoje

Frank J. Lausche

Demokratų kandidatas Ohio gubernatoriaus vietai, Frank J. Lausche, Clevelando Mayoras, dalyvavo Ohio valstijos Demokratų dvimetiniame suvažiavime, Columbuse mieste, kur pasakė žymią kalbą. Jis įrodė kad pats bus savo bosas, vengs siaurų partiviskumų ir neleis partijos vadams tvarkyti reikalus, o pats bus reikalių vedėjas valstijoje. Kitas dalykas yra su Republikonų kandidatu Stewart, kuris, kaip įrodoma, yra partijos frankis ir valdytų partijos naudai, ne visuomenės gerovei.

„Valdžios narys kuris tampa apsuptys ambicingu, godžiu bopu, gelbsti savo bosams finansiskai pralobti, tuomi naidkindamas taku mokėtojų įdą“, pareiškė Lausche. „Kai aš liksiu valstijos gubernatorium, mano vardu tūs mano sąžinė ir aš busiu atsakingas visuomenei kuri mane išrinko.“ Toje valstijos Demokratų konvencijoje, priėmė savo partijos platformą, Ohio Demokratai pažadėjo numažinti takusus, tuo pat laiku pažadėjo padidinti senatvės pensiją ir bendrąs atlyginimus iš valstijos izde susirinkusių pervediųjų, gi Ohio valstijos kareiviams atgyzantiesiems iš kariuomenės ir darbininkams kurie su paleisti iš karo darbų, rupinsis sudaryti darbus.

Kandidatas Lausche važinėja su prakalbomis po įvairius Ohio miestus, kur ir Lietuviai lankosi paklausti jo kalbų.

FADEKOS ŽODIS

Giminės, kaimynai, geri prieteliai ir nuosirdūs draugai, priminkit mano padėkos žodį už jusų bent koki prisidėjimą patarnavimu, užuojauta ir kitu kuo laike laidojimo mano mirusios numylėtos žmonos, Onutės, motinos mano brangaus sunelio, kuris dabartinį laiką randasi kur nors Pacifike.

Aš savo ir varde sunas Jonelio tariau visiems širdingiausiai ačiū už viską, taipgi už gėles, lankymąsi šermenyse per visus vakarus, ir už labai skaitlingą palydėjimą atiduodant jai paskutinį gražų patarnavimą.

Ačiū Wilkeliams, ypatingai p. Wilkelienei už jos malonų priėmimą atsilankiusiu pamatyti mano Onutės paskutinį kartą.

Dėkoju draugams iš kitu kolonijų kurie prisidėjo man didelius, jausmingus užuojautos žodžius. Ačiū Pivaronomas iš Pittsburgho, Izabelei Yurgilicnei iš Bostono, Mrs. Miller iš Detroito, Rinkevičiutei iš Wilkes-Barre, ir Petraičiams iš Pittsburgho už pribuvimą į laidotuves.

Ačiū Dr. Biežiui ir p. Biežienei, taipgi Vitaskaitei už prišuntimą gėlių ir užuojautos laišku. Ačiū Gegužiams, Vitičiams, Mažuknams, Jokubynams, p-lei Yčaitai, ir Lietuvos Atstovui P. žadeikiui ne tik už užuojautas bet ir už prisistutus ilgesnius raminančius laiškus.

Kitu visu kuriu vardu neminiu dėl ju daugybės prašau atleisti, bet šis ačiū yra ir tiems visiems už ju narodytą prielankumą mūsų liudnoje valandoje.

Jonas Brazauskas ir sunus Jonelis.

SUZEISTAS

Povilas Sukys gavo žinią jog karo lauke tapo suzeistas jų sunas Leit. Vitus Sukys.

Anna Kaskas Dainuos „Il Trovatore“ Operoje su San Carlo Opera Company Rugsėjo 17

Anna Kaskas, Metropolitan operos dainininkė, atvyksta į Clevelandą su San Carlo Opera Company ir dainuos Amneris rolėje „Aida“ operoje ir Azucenos rolėje „Il Trovatore“. Tos operos bus perstatomos Masonic Auditorium, Rugsėjo 14 iki 17.

Anna Kaskas yra pirmą kartą Metropolitan Operos kontralto ir specialiai pakviesta dainuoti tose dviejose operose.

Lietuviams ji yra plačiai žinoma, kilus Hartford, Conn., ir savo balso gatumais prasiškinus sau kelią į dainos pasaulį. Ji buvo parvykus Lietuvon ir dainavo Kaune, pasakui buvo pasiūta Italijon toliau lavinotis dainavimo, o sugrįžus į Ameriką 1936 metais laimėjo „Auditions of the Air“ konteste iš virš 700 kitų dainininkų, ir \$1,000 dovaną. Tas atidarė jai duris į Metropolitan Operą New Yorke, kur ji ir po šiai dienai dainuoja.

San Carlo Opera Company perstatys Clevelande šias operas: Penkt. Rugs. 15 — „La Traviata“; Šešt. po pietų, Rugs. 16 — „Faust“; Vakare „Rigoletto“; Sekm. Rugs. 17, po pietų, „Carmen“, vakare, „Il Trovatore“.

Šios operos galima matyti už populiaries kainas, tikėtai išankstę parduodami Taylor's Ticket office.

Svarbus Susirinkimas

American Lithuanian War Activity komiteto svarbus susirinkimas bus laikomas antradienio vakare, Rugsėjo 19, nuo 8 val., Lietuvių salėje. Nariai prašomi dalyvauti ir atsivesti naujų prisirašyti.

Randasi daug gerų sumanymų kuriuos be atidėjimo vyksime. Visi skaitomi šios organizacijos nariais kurie užsimoka 50c ir metus, reikalaujant jie šaukiami į susirinkimus atvirutėmis, kad imtų dalyvumą reikalių svarstymuose.

Butu prasta pamesti nebaigus darbą. Juk mes daug geru galime padaryti, tik reikia noro.

Clevelando Lietuvių kareivių suregistravimas į specialę knygą prasidėjo; tėvai ir artimieji giminės pridukit savo kareivių vardus.

Nekurie mano kad galima sau tokią knygą nusipirkti užrašymui savo kareivio vardo ir laikyti pas save, jie klausia kiek ta knyga kainuoja. Jos kaina \$30, ir niekam neparduodama, ji tik viera ir vra, ir ji ja išrašomi Clevelando Lietuvių kareivių vardai. Pinigai jos įgijimui buvo sukelti kordavimo vakarėliais, ir tiems kurie dalyvavo tuose vakarėliuose tariame ačiū. Komisija.

PILIETYBĖS PAMOKOS

Norintiesiems tapti U. S. piliečiais rudenį vėl pradėsima pilietybės pamokos. Kurims reikalinga mokytis pilietybės pagrindinių dėsnių, pamokas rasit savo kaimynystėje miesto knygyno skyriuje arba kokioje kitose viešose įstaigose. Pamokos bus vakarais nuo 7 v. iki 9 val., kartą savaitėje.

LVS VALDYBOS SUVAŽIAVIMAS

Pereita sekmadienį, Lietuvai Vaduoti Sąjungos centro pirmininko P. J. Žiurio rezidencijoje Lakewood atsiuvo L. V. S. Centro valdybos svarbus suvažiavimas. Dalyvavo Clevelandiečiai: P. J. Žiuris, K. S. Karpius, sekretorius, Dr. S. T. Tamošaitis, Spaudos komisijos narys, iš Detroito. Dr. J. J. Sims, vice pirmininkas, su žmona J. Smallis, išdinkinas, ir J. Kripas, finansu sekretorius, iš Ann Arbor. Mich. Antarta nauji LVS darbai, laicimas senų darbų, ir bendrai tesimas pastangų dirbti už Lietuvos vadavimą.

ICE CAPEDES

The American Legion Club vėl parkviečia į Clevelandą Penktą Laidą Ice Capades, kas bus perstatoma Cleveland Arenoj, Rugsėjo 27 iki Spalių 11, su popiečių perstatymais Spalių 1, 7, ir 8, kaip praneša Judge Frank J. Merrick, Prezidentas American Legion Club.

Tarp populiariųjų mėgiamų artistų praeityje kurie Arenoj dalyvavo, matysit vėl: Donna Atwood; „Old Smoothies“, Markand & Thomas; Trixie; Jamie Lawrence, Red McCarthy, Nate Walley ir Edythe Dustman; Phil Taylor; Condon & Bohland ir eilę kitų.

Dalyvaus net 75 gražuolių ledo čiuožinėtojų, kurių vienu kostiumai apima pusėtiną turtą, prie jų bus 16 žavėjančių Orcalettes.

Tikėtai parduoda Arena box office, ir Bond Clothes; bendra įeicia \$1.20; rezervuotos vietos po \$1.80, \$2.50 ir \$2.90. Telefonu užsakymų šymet neprisima.

Alekas Banys Lankėsi Youngstowne

Praplėtimui Peticijų plačiau ir darto pagrėitnimui, Alekas Banys, paimdamas vieną dieną iš darbo, pirmadienį nuvažiavo į Youngstowną. Ten atsilankė pas Vyskupą McFadden, kuris, pats paeinantis iš Clevelando, vos metas laiko naujoje diecezoje vyskupaujantis, Banį nuosirdžiai priėmė, pasirašė ant petičijos ir padrasino jį dirbti toliau, nes Lietuviai turi teisę už savo teises kovoti. Kada už trijų valandų nuvyko į Lietuvį šv. Pranciškaus parapiją pas kleboną Kun. Sofranec, buvusį vikarą šv. Jurgio parapijoje Clevelande, Kun. Sofranec padarė jam gautas iš vyskupijos kanceliarijos petičijų blankas kurias Banys ten paliko. Kun. Sofranec paėmė daugiau petičijų blankų ir pažadėjo parašų parinkti.

A. Banys taigai paliko blankų kitose parapijose kurias apilankė, ir visur pažadėjo parašų parinkti ir prisijusti atgal į Clevelandą.

Banys dėkoja vyskupui ir Kun. Sofranec už ju toki prielankumą Lietuvos bylai. Kad taip Lietuviai kunigai visur rodytu savo susirupinimą pagelbėti Lietuviai, parašų rinkimo istorija būtų visai kitokia.

SVEČIAVIMAI

Ona Vlčinskienė buvo nuvažiavusi į Detroitą pavišėti pas savo gimines ir pažystamus, svečiaivos pal Rimkunas ir k. Jonas Samoška, iš Springfield, Ohio, atvažiavo su savo žmona, kurią atvežė į Clevelandą klinika. Jis apsilankė Dirvoje, nusipirko knygą „Iš meilės Lietuviai“, padovanojęs miesto knygynui. Jie ten remia Frank J. Lausche į gubernatorių, sako Samoška. Jis yra rubų siuvėjas.

GAUNA NAUJŲ SKAITYTŲJŲ

Ona Ramanauskienė, kuri plačiai žinoma Clevelande kaip namų popieriutoja, nors dabartinį laiką labai užimta darbais, bet turi laiko ir Dirvai naujų skaitytųjų gauti. Ji jau šią vasarą užrašė kelioliką naujų prenumeratorių, nors šymet oras toks nepatogus ir karštas buvo skaityti.

Poni Ramanauskienė pati senai Dirvą skaito ir nori palaukti savo miesto ir Ohio valstijos vienatinį Lietuviską laikraštį.

Poni Kazakevičienė, iš Keystone Cafe, nors turi daug darbo savo biznyje, bet surado laiko išvažiuoti į giras grybauti. Grybavimas tai gal jau pirmas ženklas rudens.

Keystone Cafe, 6607 Wade Park ave., yra plačiai Lietuvių lankoma užiega, gražiai įrengta ir smagi viešta. Ten visada skamba Lietuviską muzika ir dainos. Naktį atdara iki 3:30 valandos.

ZUDYSTĖ

New Lexington, Ohio, Rugs. 11, tulas Vincent Nash, 50 m., bedarbis puodu darbininkas, prisipažino kirviu nužudęs savo žmoną ir penkis vaikus, sako nenorėjo kad jie vargtų taip kaip jis vargo.

TAKSU už namus ir nuosavybę mokėjimas prasidėjo su Rugsėjo 11, baigsis Spalių 9.

WHO IS GOING TO KEEP RUSSIA IMPOTENT?

(K. S. KARPIUS, in the Cleveland Plain Dealer, Sunday, Sept. 10)

Your editorial of Sept. 2, "Can't Dodge Them Now", is a timely warning that the Allies should decide now on the fate of Turkey and the Dardanelles. For that matter, they should decide on the fate of many other small and larger nations and the entire Europe. As far as it is known, not even the Dumbarton Oaks conference is taking any heed in that direction. The way the Reds are occupying one nation after another, it seems soon it will be too late to say anything to the bosses of the Kremlin so far as the enslaved nations are concerned.

"No territorial aggrandizement", as proclaimed in the Atlantic Charter, seems to be turning into a joke. But the joke is on some one who is not careful enough in time, as the aggrandizement is in full swing and too much one-sided.

"The Russians still want the Dardanelles", you say in one of your editorial paragraphs. What Russia does not want, will some one answer that? Russia wants Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, East Prussia, Poland, Hungary, Czechoslovakia, Romania, Greece, Bulgaria, Yugoslavia, the Dardanelles, and China. A territorial aggrandizement extraordinary!

Please let me tell you some more: In June, 1940, while Stalin and Hitler were partners in crime, when the Red armies surged into Lithuania and occupied it, and the American citizens at that time in Kaunas were anxious to obtain their passports to return to the good old U. S. A., the Soviet commissars offering all this, sarcastically remarked: "What is your hurry, comrades? In a year's time we will be in America, too!"

"With Hitler's blessing, at that time..." Yes, the Russians want America, too, but just now they have to suppress deep in their hearts their plots for a revolution here. But Stalin's greed for conquests is giving him as good a results elsewhere—this time, mind you, with the blessing of Uncle Sam and John Bull!

The aggressor nations, Germany and Japan, as much as they were set on conquests, will be defeated and will not gain an inch of other territories; they are bound to lose some of their own territories (as Italy did). It will be easy to keep them impotent if we make up our minds on that, because they will be beaten after this war.

But who is going to keep Russia impotent—the potent danger of the peace of the world tomorrow? Russia, as we plainly see, in spite of the proclamation of the Atlantic Charter, denouncing "all territorial aggrandizement", has gained most. Russia is the only power that has conquered, with the aid of America's arms and food ant supplies, other peoples' territories and subjugated many nations, and is still on a rampage for more conquests. Is this war for the sole purpose of aggrandizement of Soviet Union, to make other peoples slaves of Russia?

One certain fact stands out: As the matters now drift, there will be no nations victims of aggression other than those victimized and enslaved by the Soviet Union after this war.

Was this the aim of our entry into the Second World War, and why is Russia receiving all the favors of America and Great Britain, at the sacrifice of millions of our young men—many of whom are the members of the nations falling under the Russian slavery?

LIETUVIŲ SALĖJE

Atėikit į Lietuvį salę pasi-lošti ir smagiai praleisti vakara su savo draugais. Šios su-eigos atsibuna kiekvienu vaka-ra, nuo 8 val. lygiai. Paremkit savo klubą ir Lietuvį sa-lę, viešioje eiti kitur. Čia tapo padidintos dovanos, todėl jums bus naudinga atsilankyti dažniau į Lietuvį salę.

KAMBARYS VYRUI

Geras kambarys, vienam vy-rui, Lietuvį šeimoje. Kreiptis 6028 Superior Ave. HE. 6253

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—idėkit į laisną \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

THE PERISCOPE

By SARUNAS.

C. L. SULZBEGGER, of the New Times, seems to have lost hope for Lithuania's freedom. Writing from Cairo about the emerging Russian frontier policies, he says: "The Baltic States question—which Moscow never regarded as a question—has been settled and agreed to by London and Washington, although this agreement has not yet been specifically announced."

THE LITHUANIAN themselves, however, have not lost hope, and will never lose it. The United States has a lively concern for the rights of the smaller nations. This is a settled, long-time United States foreign policy. The greatest enemy of Lithuanian freedom seems to be Russia. But on the 25th anniversary of the Bolshevik revolution in 1942, Joseph Stalin said very distinctly that the program for which the Allies are fighting included "equality of nations and integrity of their territory, liberation of enslaved nations and restoration of their sovereign rights, the right of every nation to arrange its affairs as it wishes". Those words mean something, and Lithuanians will remind Moscow of them every day.

WRITING FROM ROME to the Life magazine, William C. Bullitt, former U. S. ambassador to Russia and France, says that Italians fear that the war will result in the "subjugation of Europe by Moscow instead of Berlin."

"The Romans expect the Soviet Union to dominate Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Bulgaria, Hungary and Czechoslovakia, and the eastern part of Germany". This would certainly mean a third world war, because

KAIMYNIŠKOS UŽEIGOS

SUPERIOR-RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA
6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER
Vieta kur susitaja kitų miestų pravažiujanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunbar Savininkės

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA
1603 E. 79th Street
DEGTINĖ ALUS VYNAS
Užkvičiame savo draugus
Lietuvius atsilankyti.
Atdara nedėldieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

LOUIS LIQUORS

Frank Kuncaitis, Sav.
317 EAST 200 ST.
Prie Lake Shore Blvd.
DEGTINĖ — ALUS
UŽKANDŽIAI

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA
"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI
584 Euclid Avenue
Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

STARS IN SERVICE

Buddy HASSETT
WAS BORN IN THE BRONX BUT HAD TO PUT IN 3 YEARS EACH WITH BKLYN AND THE BOSTON BRAVES BEFORE HE GOT A REAL CHANCE TO MAKE GOOD IN HIS OWN BORO—WAS A BIG HELP TO THE YANKS IN BAGGING THEIR 1942 PENNANT

BUDDY'S A LIEUT. ASSIGNED TO AN AIRCRAFT CARRIER—AND YOU CARRY THE FIGHT TO THE ENEMY TOO BY BUYING WAR BONDS!

ALAN RAYNER

ASTOR THEATRE

Hough Ave. and E. 84th St.
Ketv. ir Penkt. Rugs. 14-15
William Bendix-Susan Hayward in "THE HAIRY APE"
Taipgi
Wally Brown-Gordon Oliver in "7 DAYS ASHORE"
Sešt.-Sedm.-Pirm. Rugs. 16, 17, 18
Michael O'Shea-Anne Baxter in "THE EVE OF ST. MARK"
Taipgi
Marjorie Reynolds-Dennis O'Keefe in "UP IN MABEL'S ROOM"
Antradi.-Trečiadi. Rugs. 19, 20
Dick Powell-Linda Darnell in "IT HAPPENED TOMORROW"
Taipgi
Edmund Lowe-Janis Carter in "THE GIRL IN THE CASE"
Draudama Gražų Indų Moterims

PARSIDUODA NAMAS
Priešais Lietuvų Darželį ant Her-rick Road—septynių kambarių muros ir shingle, labai didelis viešasis kambaris, 4 dideli miegkambariai ir saulės kambaris antrame aukšte; išbujtas trečias aukštas; muros garazius, automatinė gaso šiluma; gerame stovyje. Parduoda savininkas, LI 0083.

PARSIDUODA KEPTUVE
25 metai išdirbta vieta to paties savininko, našle parduos pigiai, ir garantuoja \$500 savaitinių inėigų; visi moderniški įrenginiai.
CROSTOWN STORE
4938 Payne Ave. (40)
ateikit tarp 2 ir 3 po pietų.

SUPERIOR CAFE
ir BOWLING ALLEYS
turi pakankamai vietos
6927 Superior Avenue
Reikalinga vaikiai Pit Boys dirbti vakarais, gera mokestis. Kreiptis tuoj 40)
6927 Superior Ave.

CLEVELANDO MĖGIAMAS FURNASAS
Per 50 Metų
MONCRIEF
Užsisakyk iš MONCRIEF Pardavėjo Dabar
The Henry Furnace Co. Medina, O.

NAUJOS RUDENINES
Vyrams ir Vaikinams **Skrybėlės**
vėliausių pavidalų ir stilių gatavos jūsų pasirinkimui
\$5.00 ir \$6.00
MERRIMAC Brand Skrybėlės 2'95
Plačiai žinomos rūšies
KELNĖS VYRAMS ir VAIKINAMS — didelis pasirinkimas kelnų darbai, Sportui pasirėdymui, įvairiomis kainomis po
\$2.95 \$3.95 \$4.95 \$6.95
Nauji Rudeniniai Kaklaraiščiai \$1 ir \$1.0
Gerai žinomi Silvo Brand, vyrams kaklaraiščiai
Nauji Sport Marškiniai \$2.95 - \$3.95
Ilgom rankovėm languotų medžiagų ir vienodų spalvų.
DYKAI GREEN STAMPS su kožu piržiniu. DYKAI
Čia galite iškeisti savo Stamp Books.
THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave Atdara Vakaraais